

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 34 korona.
Egy hónap 3 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
minden következéskor 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, márczius 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéresikk: Jeremiás siralmai.
A képviselőház ülése.
Harc az utolsó csepp vérig.
A zabszállító Ugron.
Beszélgetés Ferenczi Idával.
Kossuth és Ugron.
Eljegyzés elől a halálba.
Botrányok a szegedi mérnöki hivatalban.
Híres emberek kézírásai.
Stefánia Bodrog-Olasziban.
Natalia végre elmenekül.
Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.
Bartóky Matild levele.
Tárcza: Hamis nyomokon. Irta: Szathmáry Z.
Regény-Csarnok: A milliomas büntárs. Irta: M. E. Braddon.

Jeremiás siralmi.

Arad, márczius 3.

„Ez borzasztó! Ennek rettenetes következményei lehetnek!”

Az idézett szavakban tört ki állítólag Bartha Miklós, midőn arról értesült, hogy urának, vezérének és jóltevőjének, Ugron Gábornak zabszállítási üzleteiről egy bátor kéz a takarót lerántotta. Így kiáltott fel az érdemes férfit és menekült Adria enyhébb ege alá, fonákjáról jelenítve meg a Fiesco esetét, a mennyiben imhol a köpenyeg röpi előbb a tengernek, mielőtt még a herceg igazában lefordult volna a pallórol.

Fölösleges fáradozás volna részünkről a nap hőseit, Ugron Gábort az „Aradi Közlöny” olvasó közönségének bemutatnunk. Többször foglalkoztunk volt e lap hasábjain véle és a mint most kiderült,

mindig helyesen ítéltünk tettei és ő maga felett. A népszónokok ama véresszájú fajtájához tartozik ő, kik vizet prédikálnak és bort isznak, a kik nem igazak az ő szereplésükben és a kiket épen ezért jól értesült körökben nem vesznek komolyan. Szélbali pártállása dacára bement a delegációba, bárha ezzel meg is bontotta a közjogi ellenzéknek akkoriban még sűrű sorait. Ő volt a függetlenségi párt megölő betűje és a hol e párt megnövekedésétől félték, ott Ugronról állandóan jó kondiit volt nyilván tartva, mert ha a szélsőbal széttagolt töredékei időnként összeverődtek is, Ugron mindig tudta módját ejteni, hogy őket ismét alaposan összeveszítse. A bécsi „Reichswehr”, a Kriegsministerium közlönye, akkor is a jóságos protektor hangján írt róla, mikor az épen Ugron tüze által forralt kedély-háborgásokat fölségsértő és országrontó lázadásnak minősítette.

„Lisza kötés, jó barátság”, így mondja a diák közmondás és ez az igazság itt is bevált, a mennyiben bizonyos bécsi körök és Ugron Gábor egymással egészen tisztában voltak. Csakhogy Ugron az ő boldos temperamentumával nagyon is túlajtott gyakran a mókáit, úgy, hogy Fejérvárynak egyszer szörnyen terhére esett a kellemetlenkedése s bossúságától elragadtatva, leleplezte kissé azzal, hogy a hadügyminiszteriumhoz viczinálisok dolgában benyújtott és „Gabriel von Ugron” aláírással ellátott folyamodását szellőztette.

Már ekkor nyilvánvalóvá lett, hogy a delegációkba nem is annyira a magyar szabadság megmentése végett megy, mint inkább azért, hogy apró ügyleteiben közvetlenebb kontaktusba jöhessen a hadügyminiszteriummal és az ő delegacionális minősége a kölcsönös ügyletek mérlegének azt a serpenyőjét, melyben ő ült, súlyosabbá tegye.

Ezekon kívül még más irányban is tett Ugron az ő bécsi barátainak, kik tudvalevőleg kissé klerikális hajlandóságukkal, szolgálatot azzal, hogy az egyházpolitikai reformok ellen a hűségessé zsoldos teljes odaadásával küzdött.

Tudták mindezt róla a tájékozott emberek itthon is, de nem igen vették az ő részéről tragikusan, mert aktiv politikát nem csinált, így kárt sem tehetett, és szájkodásaival kellemetlen volt inkább, semmint kártékony vagy épen veszedelmes. Igaz ugyan, hogy a jóízlést is rontotta túlzásig vitt jezsuitizmusával, midőn a közvélemény által mellőzve „Gyöngye nép, romlott értelmiség” felkiáltással csapta el magától a nemzetet, legutóbb pedig azt állította, hogy neki a közéletben azért kellett legtöbbet szenvednie, mert katólikus volt.

Mindezeket tudva és számba véve, senkit sem fog meglepni Ugronnak a legújabb megrovási kalandja, melylyel a lapok most tele vannak, s a mely ma a képviselőházban is napirend előtti felszólalás tárgyát képezte. Ez az ugynevezett

TÁRCZA.

Hamis nyomokon.

Irta: Szathmáry Zoltán.

I.

Karacs Ilka csunya volt és hozzá vén is. Olyan vén, hogy már az apja, anyja rá sem gondolt a férjhezmenésére.

Csak a másik leány boldogságában reménykedtek, a Piroskában.

Piroska szép leány volt. A legszebb leány az utcában. Jártak is utána a fiatal emberek, nagyon sok gondot adtak a vén Karacs Mártonnak. Karacs Márton csizmadia volt. Valamikor, mikor még jobban volt kelete a csizmának, jó módban élt, de mióta lábrakapott a gyári munka, mind szűkebbre kellett összehuzni a takaróját s nélkülözni ezt is, azt is.

A két szoba először egyre zsugorodott össze, majd átköltöztek mindnyájan a műhelybe, czédulát ragasztottak a kapura, az üresen hagyott szobákért.

Házhajná boldogulnának s a két szoba bére hihuzná valahogy a műhely árát is. Sok vesződség jár ugyan a dologgal mert ritka a jó lakó, akár a talpbőrben a tartós, de meg kellett próbálni.

Ezt az eszmét Piroska sugalmazta az apjának. Az egyik szobát egy vén színész birtában, lám az is milyen becsületes ember, pedig hogy félték eleinte tőle, hogy egy szép

napon itt hagyja őket, azután se pénz, se posztó, mert a rajta valóján kívül alig akadt valami a festett szekrényben.

Fizeti a házbért rendszeresen, még néha jegyet is hoz a leányoknak.

Okos leány a Piroska. Ő ajánlotta, hogy adják ki az egyik szobát, mért ne adnák ki a másikat is.

Még jóformán rá se száradt a csiriz a kikapott czédulára, meg kapufélfára, mikor egy kis vézna, pelyhes állu legényke jelentkezett a háznál.

Oly beteges volt a kinézése, kopottas a ruhája. A szeme meg csupa vér volt, egész befutotta a szemgolyóját.

A szobát kérte. Olcsón kérte nagyon, de mégsem olyan áron, hogy oda ne adhatták volna.

A fiu nagyon fáradtnak látszott. Mondta is, hogy fáradt.

Egyik közeli faluból jött be gyalog, a czókmókját meg a hátán hozta.

A vén csizmadia összenézett a nagy leánnyal, Ilkával, ki résztvevő tekintettel fűrkészte a fiut. Piroska ránta a fejét.

Az öreg Karacs Márton mégis csak oda adta Balló Károlynak a kis földes szobát. Nem sokat nézett ugyan ki belőle, de hát ha olyan fáradt volt az istenadta.

II.

Balló Károly a második esztendőt töltötte már Karacséknál. A jogot hallgatta most már

az utolsó évet. Aztán már nem sok kell csak két kis betű a neve elé, meg egy aranyos czimta, olyan mint a vén Karacsnak volt annak idején, mikor még nem járta a gyári varrottas csizma.

Keservesen boldogult Balló, de mégis csak kihuzta valahogy, ha sok nélkülözéssel is az iskolai éveket.

Volt otthon a falujában egy szegény paraszt asszony, az édesanyja, annak a gondjai is az ő vállára nehezettek.

Öreg, világtalan asszony volt, úgy viselték gondját a falujabeli jó emberek azért a kis pénzért, amit a fiu küldözgetett neki.

Csendes otthon ülő ember volt Balló, aki nappal tanított, éjszaka pedig tanult.

De nem panaszkodott soha s nem akart a terhére lenni senkinek.

Karacséknak tett néha apróbb szivességet, de ő nem kért viszonzásul semmit.

Az öreg Karacs különben úgy sem tett volna vele szivességet, Piroska sem. A házbért ugyan pontosan megkapták minden utolsóján este, de azóta épült, népesedett az utca, kaptak volna a szobába olyan lakót, aki jobban megfizetett volna érte.

Hanem Ilka, a vén Ilka nem engedte, hogy felmondják a fiunak a lakást. Beszélt mellette, ha szoba került a dolog. A háztartást pedig mégis csak Ilka vezette. Karacs ráhagyta hát a dolgot, hogy jól van, legyen úgy, amint az Ilka akarja.

Piroska sokat agyarkodott a szegény fiu

zabszállítási ügy, melyről már lapunk tegnapi számában is megemlékeztünk.

A delegációkban ugyanis épen azok a mamelukok, akik ellen Ugron annyit menydörgött, keresztül vitték, hogy a hadsereg számára a szükségleteket ne a szállítóktól, hanem egyenesen a *termelőktől* szerezzék be, mi által a közvetítési díjak ez utóbbiak számára maradnának meg. Ez a vivmány azonban Ugron Gábor *élelmessége* folytán az ő és Baruch Jeremiás nagyszállító javára esett. Ugron ugyanis a tényállással ellenkező hatósági bizonylatok felmutatása mellett mint *termelő* körülbelül 32.000 métermázsa zabnak szállítására vállalkozott kedvezményes áron, holott 1000 hold havasi szántó földnél nincs többje. Ugron, e vállalkozásának Baruch Jeremiás által tétetett eleget, magának állítólágg 20 krnyi provizórt biztosítván métermázsanakint. Széltében beszéltek, hogy eféle üzleteket a hadügy-minisztérium jóvoltából már régebb óta csinál Ugron.

A tanúságot immár könnyű levonni. A képviselőházban, mint említők, Ugron néppárti barátai *Rakovszky* által mentési kísérletet kockáztattak érdekében, de a jóakaratu törekvés kudarcot vallott, és avval végződött, hogy *Olay* képviselő hivatalosan jelentette be a dolgot a Háznak, mint összeférhetlenségi esetet.

Az ügy tehát a rendes kerékvágásba van terelve és alig hiszszük, hogy a Ház megengedhetőnek fogja deklarálni, miszerint egy képviselő a kormányval — akár magyar, akár közös — szerződéses szállítási viszonyban álljon. Ennyi tartozik a dologból a képviselőház elé.

A mi már magát Ugront illeti, bár ha nem helyeselhető is a végletekig vitt hajszája ellene, annyi vezeklést mégis megkövetelhet tőle az etikai rend és a jóízlés, hogy az erkölcsbírónak eddig bitorolt szerepéről egyszer mindenkorra tegyen le, és tegyen le *mandótumáról*, mely a legelnezőbb ítélkezés mellett sem tekinthető olybá, hogy birtokosa annak *erkölcsi és hatalmi sulyát magán-spekulációk érdekében latba vesse*.

ellen. A színházhoz bejáratos lett, valami fiatal kórta járt a vén színészhez, udvarolni kezdett a leánynak, szó is volt róla, hogy oda jönne lakni hozzájuk.

Piroska szoba is hozta a dolgot, de azután Ilka elhallgattatta.

Balló Károly nagy uri házakhoz járt tanítai. Bizonyosan célozgatnak valahol az ő kopott ruhájára, mert már gondolkodni is kezdett róla, hogy csináltatni fog magának valami olcsó fekete ruhát.

Hanem hol? ez volt a kérdés.

Ki osinál finom ruhát valakinek, akit nem ösmer, akiről nem teszi fel, hogy valaha megfogja fizetni az árát, ha csak úgy részletfizetésre is.

— Bejárt egy sereg szabót, de mindenütt süket fülekre talált.

Már egészen bele is nyugodott volna a dologba, mikor pár nap múlva beállit hozzá egy szabó a szomszéd utcából, hogy ő csinál neki ruhát, hogy ő nem félti az árát.

Balló el nem tudta képzelni, hogy micsoda tündér kezek intézik a sorsát.

Fát úgy hordott magának minden este a boltból.

Mikor nem volt pénze, nem fütött.

Es egy időtől fogva, bár azzal a tudattal ment el hazulról, hogy nincs egyetlen darabka fája, egyetlen krajczárja sem, mire hazajött, égett a kályhában a tűz, még mellette is volt egy két darabka fa.

Szólt is Karacséknak, ott úgy látszott, hogy mindenki csodálkozott a dologon.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 3.

A képviselőház mai ülésének nagyobb részét Ugron Gábor ismeretes zabszállítási ügye foglalta el, melyről lapunk más helyén részletesen tudósítunk.

A kereskedelmi tárca folytatolagos tárgyalására kevés idő maradt. *Joanovics* Döme és *Major* Ferencz az iparpártolás érdekében beszéltek igen érdekes és tanulságos volt a *Kovács* Pál beszéde. A csatornázás ügyét fejtegette általános nagy tetszés mellett. Utána *Komjáthy* Béla beszélt ki az ülést folytonos érdeklődés mellett.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza, Hege-düs Sándor, Cseh Ervin és Plósz Sándor miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A napirend előtt *Rakovszky* István felakar szólalni, a mi az Ugron-ügyben meg is történt. Következett ezután a napirend

A kereskedelmi költségvetés

folytatolagos tárgyalása.

Ivanovics Döme az iparpártolás érdekében szólal fel és rövid beszédében a szabadelvűpárt élénk tetszése mellett az ipar hathatós támogatására kéri fel a kormányt. Minden embernek meg kell tudnia élnie itt, ezen a földön, a melyet apáink vére áztat s azért arra lehetőleg módot is kell adni. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Major Ferencz a kisipar érdekében beszél és ezután a vízi utak kellő felhasználását kívánja gazdasági célokra. A Duna, Tisza, Dráva és Száva folyókat eddig a magyar állam ki nem használta, holott ezeknek összekötése óriási gazdasági haszonnal járna. A kereskedelmi politikánk egyik nagy hibájának tartja, hogy keletre nem keresünk elég hathatósan kereskedelmi összeköttetést.

Elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Kovács Pál szintén a csatornázásról beszél. Felhossa a hollandi példákat, a melyek azt bizonyítják, milyen óriási gazdasági hasznot hajtának e csatornák. Az öntözési műveletek egészen új fordulatot adhatnak a mi gazdaságunknak is. Kívánatosnak tartja, hogy a kormány elszánja magát anyagi áldozatok árán is

Egyszer valami összejövetelre kellett volna mennie. Ki is készítette otthon magának a ruhát. De bizony csipkés volt a gallér is meg a kézelő is, az inget meg nagyon elviselte a mosó-asszony keféje.

Mikor haza jött, új inget, fehérneműt talált az ágyon, gyűrött nyakkendőjét is kimosta, kivasalta valaki, még egészen meleg volt a vastól.

A szegény Balló Károlynak egész életében nem sok ideje volt az ábrándozásra. Nem tudta elgondolni, hogy ki játszik bele az ő kártyáiba, úgy titokban.

Kérdezte a háziakat újra, meg újra. Azok keveset tudnak a dologról.

A kabátját este rongyosan vetette le, reggelre megvarrta valami tündér kéz.

Számtalan ehhez hasonló dolgok után hosszabb ideig, mélyebben kezdett gondolkodni Balló Károly . . .

III.

Egyszer egy rózsát talált a szobájában Balló. A rózsza illata egész bejárta a szobát megterhelte a levegőjét.

Balló ekkor valami csodálatos érzést érzett egyszerre a szívében. Szép napsugaras őszi délután volt s mégis olyan forróságot érzett minden tagjában. Érezte hogy ég az agya. Kinyitotta ablakát s megpillantotta kint a kertben Piroskát.

Valami zibbadást érzett, valami édes kábulást ott a szabad levegőn . . . A leány mosolygott.

e munkálatok megkezdésére és keresztülvitelére.

A Dunát és Tiszát Budapest-Csongrád és Szeged érintésével kötné össze és e csatornát összeköttetésbe hozná a Bácskával Szabadka és Zenta érintésével. Nemcsak belterjesebb gazdálkodást üzhethetnek ezzel, hanem sok más tekintetben is kihasználhatnók e csatornákat. Így nagy hasznát látná ennek állattenyésztésünk is. A forgalmat pedig mindenesetre olcsóbbá tennék. Igen kéri a kormányt, hogy a költséget ne sajnálja, hanem fogjon hozzá mielőbb a csatornázáshoz, mert ennek okvetlenül megérhetetlen haszna lesz. A költségvetést elfogadja. (Általános élénk helyeslés. Számosan üdvözlik.)

Komjáthy Béla hangsúlyozza, hogy csak önálló vámterület mellett lehetséges helyes kereskedelm politikát csinálni, a mit hosszabb beszédben bizonyítgat.

Gajary Ödön *Tallián* alelnök összeférhetlenségi esetét jelentette be a Háznak, magának *Tallián*nak a felkérésére.

Elnök az inkompatibilitást az összeférhetlenségi bizottsághoz utasította.

A vitát hétfőn folytatják.

TAVIRATOK.

Az erőskezü császárné.

London, március 3. (Saj. tud. táv.) A *Times*-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Az özvegy császárné azt a titkos parancsot küldte az alkirályoknak és a kormányzóknak, hogy nyomozzák ki és tartóztassák le mindazokat a kínaiakat, a kiknek kiváló részük van a reformmozgalomban.

A Kinában megölt angolok.

Rangun, március 3. (Saj. tud. táv.) Azok az angol csapatok, a melyeket azoknak a Va-törzsbeli embereknek a megbűntetésére küldtek ki, a kik annak idején két tisztet megöltek és a birma-kínai háttárrendező bizottságot megtámadták, múlt hó 26-án lerombolták a Va-törzs menglumi paliszádjait, a nélkül, hogy maguk is veszteséget szenvedtek volna. 27-én az angol csapatok kínai katonákkal egyesülve, egész sereg falut foglaltak el, a melyek összeköttetésben állottak a gyilkosokkal. A csapatok 60 benschülöttet megöltek és 200 lakóhelyet felgyújtottak. A

Ettől a naptól kezdve nem csodálkozott többé, ha valami meglepetés érte, ha egy-egy szál virágot talált asztalán, ha ládájába valami kedvenc ételére, vagy gyümölcsére akadt.

Megérlelődött benne az a gondolat, hogy az ő jöltevő tündére nem lehet más, mint *Piroska*.

A leány képe belerajzolódtott a szívébe, abba a szívébe, mely először nyílt meg a szerelem számára.

Ez a szerelem azután átváltoztatta egész lényét. Sokkal vigabb élénkebb lett. Gyakrabban járt be *Karacsék*hoz. A hosszú téli esteiken szakított magának egy-két órát s elbeszélgett a családdal. Meglopta munkaidejét, hogy aztán a késő éjjeli órákkal pótolja azt vissza.

Nem tűnt fel neki, hogy minél többet foglalkozott *Piroskával*, az annál tartózkodóbb lesz, Nem vette észre a hüvös fogadtatást a leány részéről, vak lett, mint a legtöbb fiatal szerelemes.

Egyszer azután nagy dologra határozta el magát Balló. Fel kellett utaznia a fővárosba, hogy az utolsó vizsgát, a doktorátust is lerázza a nyakáról. Egész heteken keresztül tanult nappal is, éjszaka is. Szakított a nevelőséggel s minden kis percét a tanulásnak szentelte.

*Karacsék*hoz sem járt be oly sűrűn, csak egy-egy perczre szolt be hozzájuk jó napot, vagy jó estét mondani.

Az utolsó nap választotta el az utazástól Balló Károlyt, mikor kiöltözött szépen feketébe, egész úgy, mint ünnepélyesebb alkalmakkor, s átment *Karacsék*hoz.

kinai katonák közül négy elesett és husz megsebesült. Az angolok részéről egy gurkha elesett és öt szipoj megsebesült.

Harcz az utolsó csepp vérig.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 3.

A paardebergi döntés után az angolok és burok barátai egyaránt kívánták, hogy ez után béke következék. Jó alkalom lett volna ez egy méltányos béke kötésére, de Anglia elvakult a harci szerencse perczeni jobbra fordulásától, s újra éledt reménye, hogy meghódíthatja, gyarmatává teheti a két szabad államot, s ezért minden áron a harc folytatása mellett nyilatkozott. Természetes, hogy ily körülmények között Transzvál és Oranje sem keresi a békülést és a véres háboru tovább fog folyni, úgy lehet jóval hosszabb időn át még, mint eddig és bizonynyal sokkal több véráldozatot követelvény.

Ma, szinte azon egy pillanatban, Anglia is, Transzvál is a háboru végsőig menő folytatását proklamálja, s a hatalmak közbenjárását, a mely állandóan a levegőben van, teljes erélyvel visszautasítják. — Az angol álláspont a *Times* hasábjait választotta megnyilatkozására, a burok hangulatát maga *Krüger* fejezte ki. A *Times* azt írja, hogy az angolok meg nem állnak a két szabad állam teljes leigázásáig. *Krüger* azt mondja, a burok folytatják a harcot az utolsó csepp vérig a szabadság megvédéseért. Ime a két véglet, a mely találkozik abban, hogy a háborut mindhalálig folytatják.

Nagy aggodalmassággal készül most mind a két fél az új küzdelmekre. Új területen, új harci móddal kerülnek egymással szembe. Nehéz és véres mérkőzés lesz. Jelei már most is láthatók az előseregek csatározásaiban.

Mai távirataink a következők:

Ki okozta a háborut.

London, márczius 3.

Az alsóház a tengerészeti költségvetésnek a fizetésekéről szóló tételét megszavazta.

A gyarmatügyi pótköltségvetés tárgyalásánál *Lloyd George* az előirányzat leszállítását indítványozza a végre, hogy figyelmeztesse a házat arra a rövid tartalomban közölt táviratra, a melyet *Steyn*

elnök szeptember 28-án *Milner* kormányzóhoz intézett. A *Milner* közléséből ismert kivonat hiányos volt és nem közölte a távirat lényeges tartalmát, hanem kihagyott egyes pontokat, a melyek *Steyn* elnöknek a tárgyalásokon tett szolgálatairól szóltak, a melyeket a kormányval közölni kellett volna s a melyek nagy befolyást gyakoroltak volna az egész helyzetre.

Chamberlain azt válaszolja, hogy *Steyn* *Krüger*rel bizonyos terveket állapított meg Fokföld és Natal megtámadására. Azt kívánják tőlünk — mondja a miniszter — hogy jóhiszeműnek tartjuk őt, már pedig, hogy mennyi értéket tulajdoníthatunk ígéreteinek, kitűnik abból, hogy a hadüzenet előtt néhány nappal *Steyn* ünnepiesen megígérte az angol kormánynak, hogy a két köztársaság semmi szín alatt sem fog támadólag fellépni, néhány nappal azután pedig a szabadállam csapatai, Transzvál csapatai oldalán a natali brit terület elfoglalására indultak.

Lloyd indítványát 69 szavazattal 36 ellenében elvetették.

Roberts lord utja.

London, márczius 3.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Osfonteinből (Paardeberg mellett) mai kelettel: A buroknak egy hadállásuk van körülbelül 4 mértföldnyire arcvonalunktól. Jobbszárnyuk a folyóra támaszkodik, balszárnyuk egy dombra. — Számukat 5—6000 emberre becsülik.

London, márczius 3.

A hadügyminiszter a következő táviratot kapta *Roberts* lordtól Osfonteinből tegnapi kelettel: Eppen most tértem baza Kimberleyből, ahol hamarosan rövid látogatást tettem. Az ottani lakosság körében uralkodó lelkesedés nagy örömet szerzett nekem. Ami betegeinket és sebesülteinket illeti, az összes középületeket kórházakká alakították át és minden lehető elkövettek az ápoltak kényelmére. Nagyon jó hatást tett rám, hogy a sebesült burok és angolok milyen barátságosan beszélgetnek egymással a háboruban szerzett tapasztalataikról. Örömmel láttam, hogyan osztoztak katonáink *Modder River*be való elindulásuk előtt a fogoly burokkal kétszersültjükön. A szegény fiuk egyike-másika félhalott volt az éhségtől, mikor a táborban rájuk találtak.

London, márczius 3.

A *Standard* jelenti Osfonteinből tegnapelőtti kelettel: Dél felé hat mértföldnyire kis csata folyt, a

melyben *Rimington* ezredes alól kilöttek a lovat. Osfonteinről északra és keletre a hirszerzők jelentése szerint kis bur csapatok pásztáznak.

London, márczius 3.

A *Reuter*-ügynökségnek jelenti *Sterkstromból*: *Gatacre* tábornok tegnap nagyobb csapattal földerítő szolgálatra ment *Stormberg* irányában. A burok két ágyuval lövöldöztek az angolokra, akiknek tüzésége azután kitűnő sikerrel ágyuzta az ellenség táborát.

Angolok Ladysmithben.

London, márczius 3.

A *Standard* levelezője tegnapi kelettel a következő részleteket táviratozza *Ladysmithből*: A lovasdandár ugyszólván teljesen megszűnt létezni. Az év elején 5500 lovunk és 4500 öszvérünk volt. Január vége felé már csak 1100 lovat tudtunk etetni; a többit vagy megettük, vagy szabadon bocsátottuk, hogy maguk keressék meg takarmányukat. Egy-egy hajóágyu számára február elején már csak 40 lővérsre való lövészerünk volt, a tábori ágyuk készlete pedig legfőlebb csak kisebb harcokra lett volna elegendő. A bombázás az egész ostrom alatt igen erős, de nagyjában hatástalan volt. Beclsésünk szerint a körülzárás óta az ellenség 12,000 lövedéket röpített a városba, vagyis átlag három tonna robbanó testet naponként. Mindazonáltal csak 35 halottunk és 188 sebesültünk volt.

London, márczius 3.

Roberts lord *Ladysmith* felszabadításának hírére Kimberleyben a következő beszédet mondotta:

Ladysmith felszabadulása megkoronázta itteni sikereinket. Be kell vallanom, hogy minden reményemet elveszítettem már *Ladysmith* felszabadítását illetőleg.

Sok munka van még hátra, míg a béke, jólét és szabadság helyre lesz állítva.

London, márczius 3.

Dundonald megérkezése *Ladysmith*be meglepetés számba ment a városban. Mikor a város elé ért, az őt rákiáltott:

— Megállj!

Csak akkor engedte be, mikor hallotta *Dundonald* válaszát:

— Örüljetek; *Ladysmith* fel van szabadítva.

Olyan nagy lett erre az öröm, hogy még a betegek is lábra álltak és a felmentők elé siettek.

A burok visszavonulása.

London, márczius 3.

A hadügyminiszterium *Buller* tábornoktól a következő márczius 2-án 6 óra 30 perczkor *Ladysmithben* föladott táviratot kapta: Ugy találom, hogy a burok veresége teljesebb, semmint hinni merem. Az egész kerületet teljesen elhagyták, csak *Van-Reenen*-szoros magaslatán látszik néhány bur szekér, máskülönbén nyomukat sem látni. Utolsó vonatuk tegnap délben 1 órakor hagyta el *Modderspruit*-állomást, mire a hidat levegőbe röpítették. Szekereiket már hat nappal ezelőtt telerakták és azután megindultak *Ladysmithtől* észak felé, úgy, hogy lehetetlen volt utjukat elvágni. Ott hagytak azonban nagymennyiségű lövészeret, takarmányt, tábori szereket és másféle málhát, de az ágyukat kettő kivételével magukkal vitték.

A vén *Karacs* a rendes helyén ült, dolgozott, *Piroska* az asztalon vasalt valami könnyű bál ruhát, *Ika* az ablaknál ült, goromba pamutból kötött harisnyát.

Elfogódott hangon köszönt be *Balló Karacsékhoz* s a kezelőjét huzogatva, köhécselve, minden képen tudtára akarta adni annak a három embernek, — hogy nagyon fontos és életbevágó dolgot akar most elmondani.

Karacs, akinek megfordult már az eszében, hogy ez a nemrégén még vézna, kopott az utóbbi időben megemberesedett, megférfiásodott emberből nem egészen kellemetlen vő lehetne valamelyik leánya számára, alig nézett keresztül a pápaszemén, már keresztül látott a szitán is.

Maga keresett székét, le is törülte a kötőjével.

Balló eleinte csak feszengett a széken, kereste a szót, nem mert tekinteni sem jobbra, sem balra. Azután rátévedt valahogy a tekintete *Piroskára*.

Annak a vasaló tűzétől, a munkától kipirult arca azután bátorságot adott a lelkének s elmondta szépen, — minden fennakadás nélkül a mondókáját, hogy ő most már Isten kegyelméből ügyvéd lesz, irodát nyit, s hogy feleség után kell néznie ezután úgy is.

Kaphatna feleséget gazdagot szépet, de ő régen szeret valakit, aki ha felesége lenne, nem cserélné fel a világ minden gazdaságával, kinél szebbet ő úgy sem találhat magának. Egész ünnepélyességgel megkéri hát *Karacs* uram *Piroskáját* . . .

Az asztalról csörömpölve hullott le a vasaló a *Piroska* kezéből. Az arca pirossága elhalt, halavány lett, mint a fal.

A vén *Karacs* simogatta a szakállát, huzgálta a szemüveget az orrán s csak nézte *Piroskát*.

Piroska pedig oda ugrott a szegény *Balló* fiu elé s éles, kellemetlen ideges hangon kijelentette, hogy ő bizony nem lesz a felesége egy élhetetlen embernek, hogy nagyobb jövő vár ő rá, — mint valami zugprókátor oldalán leélni a világot. — Hogy ő színész nő lesz s ő rá fényes jövő vár, megmondták már a színháznál.

A szegény *Balló Károly* azt sem tudta, hogy ébren van-e vagy álmodik.

Nagyon megtörte ez az első csalódás. Az első vihar felhő az ő szerelme tiszta kék egén. Oda hanyatlott a feje a mellére s tépelődött, tusakodott magában.

Keresett, kutatott a multban, egy percz alatt átélte a sok hosszú esztendő. És nem értett meg valamit, nem tudta okát adni valami rejtélynek.

— A rózsák, a ruha, a kivasalt nyakkendő, a tüzelőfa a csikorgó hidegben . . .

Véletlenül tévedt oda a tekintete az ablaknál ülő vén lányra, *Ilkára*.

A vén leány elpirult arcán köncseppek gördültek végig s oda hullottak a durva pamutból kötött harisnyákra.

Colenso, márczius 3.

Az angolok a rendkívül makacsul védett Pieterhill elfoglalása után száznál több embert fogtak el, a kik között sok volt a németalföldi. A foglyok nem akarták elhinni *Cronje* kapitulációjának a hírét. A futóárkokban még három órával az angolok támadása előtt is bur asszonyok voltak. Két asszonyt még ott találtak a futóárkokban, az egyiket halva, a másikat lőtt sebbel a mellén, a melybe ma bele is halt.

Páris, márczius 3.

A *Figaro* jelenti St. Maloból: Ladysmith fölszabadulása alkalmából egy angol gőzös kitűzte a diszlobogót. A lakosság azonban a burokat éltetve kényszerítette a hajót, hogy a lobogódiszt távolítsa el.

A hatalmak közbenjárása ellen.

London, márczius 3.

A *Times* ezt írja: Semmi sem lehet végtetesebb a birodalomra, mintha a birodalmi kormány gyöngeséget árul el vagy hajlandóságot mutat arra, hogy más hatalmasságok döntésének vesse alá magát vagy ha haboznék meggyőzni az egész világot arról, hogy a burok kihívása és az általunk hozott áldozatok után az egész bur köztársaságokat Dél-Afrika többi részeivel egyetemben egyesíteni kell a királynő uralma alatt. Ezek már ugyszólván elintézett dolgok.

Brüsszel, márczius 3.

Krüger kijelentette, hogy az utolsó lehellel folytatni fogják a burok a szabadságharcot. Nem keresik a békét és nem is fogadnák el. Epen ezért *semmiféle intervenczióra nincs szükségük, semmiféle hatalmasság intervenczióját nem fogadnák el.*

Békealkudozások.

London, márczius 3.

Fokvárosból táviratozzák, hogy *Hofmeier* és *Büller* szövetségi elnökök Angliába utaznak. Valószínűleg békealkudozások céljából.

London, márczius 3.

A Reuter ügynökségnek jelentik *Lau-rencó-Marquesből*: *Krüger* Oranje államba utazott, hogy *Steyn* elnökkel tanácskozzék. A Reuter-ügynökség úgy véli, hogy a két elnök a békealkudozások megkezdéséről fog tanácskozni.

A zabszállító Ugron.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 3.

A képviselőház folyosóján ma egész délelőtt, már jóval az ülés kezdete előtt kisebb-nagyobb csoportok suttogtak, vitatkoztak, itt-ott ingerülten is — természetesen az *Ugron* zabszállításáról. A képviselők pártkülönbség nélkül úgy vélekedtek, hogy mégsem járja, ha egy ellenzéki pártvezér ily természetű üzleteket köt a kormányval.

Rakovszky István, az *Ugron* néppárti kebelbarátja szóba is hozta az ügyet napirend előtt. A papi párt, vehemens szónoka le szeretete volna rántani a vizes leplet *Ugron*ról, hogy azt a kormánypártra térítse rá, de ez neki nemcsak hogy nem sikerült, hanem még inkább fokozta az antipathiát *Ugron* ellen. *Olay* Lajos pedig felhasználta az alkalmat, hogy *Ugron* zabszállítási ügyét, mint összeférhetlent, bejelentse a Háznak.

A rendkívül érdekes vita lefolyását fővárosi tudósítónk az alábbiakban táviratozza meg:

Rakovszky István a szabadelvűpárt 25 éves jubileuma alkalmából konstatálja, hogy ez idő alatt csupán az inkompatibilitások szaporodtak.

Ugy tudja, hogy ebben az ügyben egy 21-es bizottságot küldöttek, a melynek egyéb dolga eddig nem volt, mint *Fest* személyében elnököt választani. *Fest*nek arra ideje nem volt, hogy az inkompatibilitási javaslatot elintézzé. S mialatt odaát egyre szaporodnak az összeférhetlenségi esetek, két lap neki támad *Ugron* Gábornak, mert a hadi kormányzat zabszállított. Különösen az *Egyetértés*, a függetlenségi párt lapja teszi ezt, a mi ugy tünteti fel a dolgot, mintha a függetlenségi párt akarna egy függetlenségi embert megbontani.

Thaly Kálmán: Ő nem függetlenségi!

Olay Lajos: Semmi közünk hozzá.

Rakovszky: Ezt az ügyet *Sándor* Pál kereskedő hozta szóba a kereskedelmi kamarában. Miért nem hozta szóba *Lánczy* Leó telefonüzenetét is? Az a nézete, hogy ez a fellépés nem annyira a közmorál érdekében történt, mint inkább azért, hogy egy ellenzéki férfit pellenzgerre állítsanak. (Mély csend. Két hang balról: igen!) Ha *Fest* 3 év óta elvégezte volna köteles feladatát, ugy mindez nem történt volna. (Zaj a jobboldalon.) Münnich hiába izgat, mert ő is bankelnök.

Münnich Aurél: Igaz, de az inkompatibilitási eset, ezt kikérem magamnak!

Rakovszky erre azt feleli, amit egyszer *Fejérváry* mondott: „*Nekem nem imponál egy utczai felfujt!*“ *Nekem* pedig nem imponál egy szepesi felfujt. (Zaj jobbról. Felkiáltások: *Együgyűség!*) Sajnálja, hogy ismét két inkompatibilitási esetet tud: az egyik a *Tallán* Béla, a másik *Hegedüs* Loránt esete. Tudomása van arról, hogy a Ganz-öntőde egyik elnöki állása megürülvén, *Kornfeld* hitelbank elnökhöz valóságos bucsujárást intéznek. Fogad, hogy kormánypárti képviselő lesz az elnök. (Ellenmondás jobbról.)

Lévay: Egy mágnás.

Rakovszky felkéri *Festet*, hogy sürgősen végezze el a reá bizott feladatot, az inkompatibilitási bajok szanálását.

Olay Lajos teljesen osztja *Rakovszky* felfogását az összeférhetlenségi esetekről; de *Rakovszky*nak egy mulasztását kell pótolnia. Ő ugyanis nem jelentett be egy *ujabb inkompatibilitási esetet*: *Ugron* Gábor zabszállítását. Szóla tehát ezt bejelenti. (Helyeslés.)

Elnök: A bejelentés kiadatik az összeférhetlenségi bizottságnak.

A képviselőház ezek után áttért a napirendre.

A képviselőház elnökénél *Solyosi* Márton budapesti és *Kanász-Nagy* Sándor és *Praznovszky* Sándor szentesi lakosok bejelentették, hogy *Ugron* Gáborra nézve a hadügyi kormányval kötött zabszállítási szerződése következtében az országgyűlési képviselőséggel való összeférhetlenség esete forog fenn. Az elnök ezeket a bejelentéseket is kiadta az összeférhetlenségi bizottságnak.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A zsidó honvéd, népszínmű. Este: *Udvöske*, operetta. (Páros bérlet.)

Hétfő: *Napoleon öcsém*, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Kedd: *Büvös vadász*, opera. Zilahiné Vilma vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

Szerda: *Udvöske*, operetta. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: *Sabin nők elrablása*, bohózat. (Páros bérlet.)

Péntek: *Faust*, opera. Zilahiné Vilma vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

Sombat: *Aranylakodalom*, színmű. (Páros bérletszűnet.)

Vasárnap: *Tündérlék Magyarhonban*, népszínmű. (Páros bérlet.)

— **A színház a polgármester jubileumán.** A szintársulat is résztvesz abban az ünneplésben, melyet e hét végén *Salacz* Gyula polgármesternek a város közönsége rendez. A színház is azok közé a városi intézmények közé tartozik, melyeket *Salacz* Gyula a 25 év alatt, a mióta Arad város polgármestere, szíve melegevel segített hivatása teljesítésében. Természetes tehát, hogy a mostani szintársulat önmagáért és az előtte valókért is lerója szeretete és tisztelete adóját. *Rákosi* Viktor *Aranylakodalom* című szép darabját adják elő ez alkalommal, előtte pedig hatásos *tabló* fogja kifejezni a város egyetemes hódolatát *Salacz* polgármester iránt.

* **Hegyessi Gyula első föllépte.** Hosszas betegsége után vasárnap lép először a közönség elé *Hegyessi* Gyula, két jó szerepében. Délután *Lukácsy* Sándor népszínművének *A zsidó honvéd*-nek czimszerepét játsza, este *Audran* bájos operettje *Az üdvöske* kerül színre, melyben a fejedelem jó szerepe neki. Az operett czimszerepét *Rédei* Szidi játsza, *Pippót* *Pintér* Imre.

* **Zilahiné Aradon.** A színháznak a héten érdekes vendége lesz. A nemzeti Színház népszerű *Zsilahiné* Gyulának felesége *Singhoffer* Vilma lép fel, egyelőre két operában. Kedden a *Büvös vadász* Agatóját énekli, pénteken *Faust* Margitját. A fiatal énekesnő a főváros művészi köreiben sok és erős siker révén népszerű. A m. kir. Opera színpadán is jelentős hatással vendégszerepelt és valószínűleg nem nagy idő múlva tagja is lesz annak az intézetnek. Addig az aradi színpadon, a város műértő közönsége előtt kívánt föllépni. *Leszkay* igazgató szívesen tett eleget a művésznő kívánságának. Zilahiné föllépte iránt az aradi társaságban sokan érdeklődnek, mert eddig többfelől kérdezősködtek már a színháznál, mikor lép fel.

* **Mignon** e hét műsoráról leszorult, miután *Zilahiné* vendégszerepléseért más zenés darabokat kellett kitűzni. A jövő héten azonban a nagy hatást tett operát ismét előadja a szintársulat.

* **Festetich** marad. Budapesti tudósítónk táviratozza: *Festetich* Andor gróf nem válik meg a Nemzeti Színházról, hanem megmarad tovább is ügyvezető igazgatónak s melléje jön az új művészeti igazgató. *Keglevich* gróf, az intendáns, egy hónapra Olaszországba utazott. Hirlik, hogy elutazása előtt aláírták a Nemzeti Színház új művészeti igazgatójának a szerződését.

* **Assael** Aranka hangversenyéről szóló hírlapra vonatkozólag *Schreyer* Harry konzervatóriumi igazgató egy téves közlés helyreigazítására kér fel bennünket. Leányai nem hangversenyezés, hanem *zenei tanulmányaik* folytatása céljából indulnak majd külföldi utra.

* **Az Aradi Vonós Négyes** vasárnapi utolsó kamarazeneestélye iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul. Az összes ideai estélyek között az utolsó lesz a legérdekesebb, a legszebb. A vasárnapi estély legnagyobb érdekessége és vonzóereje *Schreyer* Harry zongorajátéka lesz. *Schreyer* Harry mindedig mint zongora kísérel is kimutatta virtuozitását. Művészetét azonban vasárnap fogja teljes nagyságában kifejezni. Előadandó darabját, a zongora irodalom egyik legnehezebb termékét: *Rubinstein* d-moll zongorakoncertjét egy külön ez alkalomra hozatott *Steimvay* szerkezetű hangverseny zongorán fogja játszani. Az előadandó *Mozart*-féle vonós-ötös a legszebb kvintettje a kamarazene-irodalomnak. *Szeghő* Sándor aradi zeneszerző kvartettjét pedig nagyon dicsérik, a kik hallották. A kvintettnél a második violát *Robitzek* Samu a jeles dilettáns váltalta el. Jegyek már csak csekély számban kaphatók erre az estélyre.

* **Csillag Teréz** a Vigszínház tagja. Máiig várt *Csillag* Teréz a napokban közölt levele értelmében *Keglevich* gróf szerződési ajánlatára, ma bejelentette, hogy nem marad a Nemzeti-nél, hanem január elsején átköltözik a Vigszínházba. Megirtuk már a távozás főokát: az in-

tendáns épen felére akarta leszállítani a művésznő fizetését. Lemondó levelében Csillag Teréz nem ezt az anyagi okot említi. Azt írja, hogy elszerződött, mert a naiva szerepből lassan kinőtt, megfelelő asszonyszerepeket pedig nem adtak neki. Megy tehát a Vigszínházhoz, a hol alkalmat adnak neki játszani. A szerződést már meg is kötötte

* **Dolorosa és egyéb elbeszélések** cím alatt Szathmáry Zoltán kollegánk második kiadást rendez novella-kötetéből, melyet úgy a fővárosi, mint a vidéki sajtó kitüntető elismeréssel és nagy dicsérével fogadott. A tizenkét novellát tartalmazó, díszes czimképpel ellátott könyv előkelő kiállításon márczius 20-án fog megjelenni. Előfizetési ára 2 korona lesz. Az előfizetési pénzek a szerző czimére (Arad, Deák Ferencz-utca 42. sz.) küldendők. A széptehetségű fiatal novellista egyik elbeszélését, mely disze lesz az új kötetnek, *Hamis nyomon* mai tárczánkban mutatjuk be.

* **Rattkay Margit** zongoratanítónő kiváló oktatási módszerének már több ízben fényes tanujelét adta. A legutóbbi hangversenyek egyikén az ő kis tanítványa *Szelle* Károly méltó feltűnést keltett precíz és ügyes zongorajátékával. A zongoratanítónő összes tanítványával legközelebb külön hangversenyt fog rendezni és az alkalommal fogja bemutathatni ügyes tanítási működésének eredményét.

Beszélgetés Ferenczi Idával.

— A királyné szépségéről. —

Arad, márczius 3.

Holnap jelenik meg Budapesten Bródy Sándor *Fehér könyv*-éből a márcziusi füzetet. Ebből a füzetből küldi fővárosi tudósítónk az itt következő érdekes leírást:

Nem hagy nyugodni egy csuda és nyomát keresni megindulok a téli ködben a soktornyú Bécs felé . . .

Az elmúlt század legszebb asszonyának vonásai után kutatok, hogy gyönyörködjem benne magáért a csudaért és hogy megőrizném a jövő számára belőle mindazt, amihez sem a festőnek, sem a szobrásznak joga és képessége nincs.

Csendes utcában, ünnepies uri házban lakik *Ferenczi* Ida. Egykori felolvasója és legkedvesebb hölgye *Erzsébet* királynénak. Vigyázva írom le a nevét, egyszerűen, ahogy ő szereti. De hiába írom le én akármily szárazon: a pusztá nevé olyan képzeteket kelt föl, amely csupa hála és csupa bók. A magyarság nem tudja, inkább csak érzi, hogy a kecskeméti uri lány mit jelentett a bécsi Burgban. Körülbelül azt, amit *Deák* Ferencz, vagy *Andrássy* Gyula. Ugy sejtem, hogy a *Deák* Ferencz komoly és komor bölcsesége béna és lassu iett volna, ha titkon nem segíti egy virágos bölcsesség, mosolygós, színes és puha, mint a régi magyar selymek . . .

— Jobb, ha rólam meg sem emlékeznek, jobban szeretnék ellenni csendesen, nekem már minden elmúlt! Mondá *Ferenczi* Ida, amikor már jól kibeszélgettük magunkat. Elkormányodva elhallgatott, majd folytatá:

— Nekem csak ez maradt! És szalonjára mutatott, amely nem az ő szalonja, hanem a királynéé.

Bár urnője elmúlt, az udvarhölgy folytatja tovább szolgálatát, él tovább finom művészetének és csupán Vele foglalozzik, Vele!

— Itt élek én, ezeknek a képeknek! Mondá. Nézz meg őket, mert nem volt a világon asszony szép, csak Ő.

Vagy száz arczkép, festett, fotografált, rajzolt, mosolyog le a falakról, elhelyezve asztalokon, etageokon, íróasztalokon, régi karosszékeken, antik szekrényeken. Mind *Erzsébet* királyné és mind más, mert a csuda nem engedte magát megrögzíteni egy sablonban, mert vál-

tozott, mint az aranyos felhő, amely az égen uszik.

Pedig vannak itt egészen fiatalkori arczképei, olyanok, amelyek harmatosak az élet örömétől. Amikor még oly karcsu, mint egy lilomszál, amelyen teljes szekfü nyílik. Itt vannak a képei fiatal asszony korából, kecses kis kalpagban, amely alig tud megülni a fején, a nagy haja miatt. Az egyikén levétette maga mellé a csuf, de kedves kis fekete kutyáját, a másikon ott komolyodik mellette a híres *Oszkár*, a dán dogg, a nagy neufoundlandi, akit akkor kezdett megszokni, amikor az embereket nem tartotta többé bizalomkeltőknek. A hatvanas esztendő közepén lehetett, krinolint viselt ő is és most látjuk, mily gyönyörű volt ez a csuf divat.

Vannak közöttük idealizált arczok, olyanok, ahol szépíteni akart a festő, csuful felsült. A legbűvösebbek még a keresetlen primitív fotografiák, melyeknek a barnasága megsárgult már. A gép nem okoskodott, nem akart szépelegni, becsületes volt.

Nem tudom az időpontot, amikor többé nem engedte magát lefestetni. Az utolsó képeken már elfődi arczát a királyné, aki a szépségére oly nemesen féltékeny, miként a nagyságára egy valóban nagy poéta. A természet nem rejtette el, az mindvégiglen megmaradt a régi.

Csak hogy a ruhája gyász. Így festette le *Benczur* is azon az életnagyságu képen, amelyet a király most ajándékozott *Ferenczi* Idának. Soha se szerettem *Benczurt*, de most megbecsülöm. A képén világít a királyné arca és az aranyliliomos háttérből oly felséges egyszerűséggel válik ki az alak, amely voltképpen egy görög szoboré, fekete csipkébe, modern szabásu ruhába öltöztetve. Az utolsó század asszonyi tüneménye ez, a királyné királynéja, pedig se korona, se diadem nincs a fején, csak egy igen egyszerű, polgáris háromfonatu konty . . .

— Tehát beszéljünk a felséges asszony szépségéről! — szölt *Ferenczi* Ida és előbb mélyen elmerült. Majd szinte emelt hangon folytató:

— Csak annyit mondhatok, hogy amikor mint fiatal leányt, 1864-ben, estefelé bemutatnak a királynénak, nem hogy azonnal megszerettem, de szerelmes lettem a felséges asszonyba. Abban a pillanatban elvált, hogy nekem mint nőnek nem lesz egyéniségem annyi, a mennyit a csudálatos urnő szolgálata megkíván. Mily mohón vártam a reggelt, hogy szolgálatjára állhassak, ő is siettetett, reggel félhétkor már kezdtem a munkát.

A csillagkeresztes dáma bájos-erős beszédét hallgatva, erősen figyelve bár, lelkemben elkövettem egy udvariatlanságot. Hirtelen feltámadt képzeletemben a gyönyörű jelenet: a mikor az osztrák császárné szemben áll a nehézhévű rebellis nemzet — akkor az voltunk — üde, kedves és szíves leányával. Kíváncsian nézett reá és alig várta, hogy beszéljen neki regényes nyelvén ama regényes világról, melyről kis leány korában annyit hallott barátjaitól, a tragikus végű *Majláth*-családtól . . .

— Én nem láttam soha másnak, mint szépségnek. Ünnepi díszben, otthoni ruhában, éjjeli köntösben: tökéletes volt mindig. Ez a legfőbb jelleme, mondja meg ezt kérem a szobrász uraknak is, akik odahaza az alakjával foglalkoznak most. Kétségbe vagyok esve, ha elgondolom, hogy ez a szobor nem lesz tökéletes, ha nagyon is fel akarják czifrázni. Egyszerűnek kell lennie, mint egy magas, fiatal pálmának. Tudom, hogy önöknek odahaza nehéz a felséges asszony alakját precízre látni. Mert

igen helyesen, elborították a mithos-virágaival és szagos füstjével, tömjénnel. Maguknak — azaz nekünk — oltárkép, tárgya egy nagyszerű kultusznak, történelmi alak.

— Nemzeti hősnő! kockáztattam meg a közbeszólást.

— Valóban az, ha lehet még nagyobb, mint amilyenek maguk látják. Abban a pillanatban, amikor belépett a bécsi burgba: magyar volt. Kultuszt üzött a nemzetből. A világ nagy fejlett irodalmi állottak előtte nyitva és fáradsággal bontotta ki az elzártat, a kicsinyt, a magyart. Ah mennyit is olvastunk, *Petőfit* úgy szerette, mint *Heinet* és egy hosszú időszak volt az életében, amikor csak magyar betűt olvasott. És volt ereje — de bátorsága is — hogy családi nyelvvé tette a miénket, a legkisebbik lányával soha más szót nem váltott, más nyelven, mint magyarul nem irt neki, Istenem, istenem, hogy tudott írni, itt vannak nálam levelezései *Eötvös* Józseffel.

Nem mertem érdeklődni, nem tartottam tanácsosnak, hogy megzavarjam a hangulatot. *Ferenczi* Ida fo ytatá:

— De mindez a történelemé. Meg lesz írva, részben már megis írta *Falk* Miksa. Mit tudok én mindezekről? Amit tudok, ami ki nem megy a fejemből egy pillanatra sem, az, hogy nincs!

Közben látogatók jöttek. (A király csak az elmúlt napokban vizitálta meg *Ferenczi* Idát.) Jött egy magyarországi festő, aki egy vármege számára készül lefesteni az *Erzsébet* királyné arczképét. Protekcióért jött, hogy a *Horovics* festményét lemásolhassa.

— És mit gondol méltóságos urnőm, volt-e valaki, aki kegyeden kívül még öntözte a királynőben a magyarság kultuszát?

— Istenem, hogy ne, többen is. *Andrássy* Gyula, akit végtelenül kedvelt és az udvarnестere *Nopcsa* báró, akit rendkívül megbecsült és aki — higye meg — többet használt nekünk, mint akárhány nagy államférfiunk, akit a történelem kikürtöl!

— És hol találok adatokat, ha egyszer meg akarom írni a mi gyönyörű asszonyunk alakját.

Ferenczi Ida a képekre mutatott és ebben a pillanatban világos volt előttem, hogy a magyar uri lány elsőben volt a század legnagyobb női szépségének a szolgálója és csak azután a hatalmas urnő udvari hölgye.

A királyné nincs, ő nem tartozik az udvarhoz többé, de megmaradt a kivételes Asszonyonál hiven, a régi rajongással mindhalig.

Kossuth és Ugron.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 3.

Ugron Gábornak fája leleplezés. Valahogy szabadulni szeretne a támadásoktól, a melyek ellen ezuttal még szavakkal sem tud védekezni, noha ő mester a szóhalmozásban. — Két ujság vezeti a támadó harcot: a *Magyar Szó* és az *Egyetértés*. Az első ellen nincs fegyvere *Ugronnak*, a másodikat avval akarta elhallgattatni, hogy hiszen mindaketten — *Ugron* is, meg az ujság is — függetlenségiék. nekik egymást bántani nem szabad, sőt inkább segíteni kellene.

Levelét irt *Kossuth* *Ferencznek*, a ki a függetlenségiék ama részének vezére, a kiknek elveit az *Egyetértés* hirdeti, s megkérdezte, hogy ha az ujság pártorganum, s a párt annak ellenőrizője, közösséget vállal-e a párt a támadásokkal.

Kossuth is irt egy levelet *Ugronnak*. Az

van benne igen udvarias formában, hogy az ő pártja nem áll kötélnek, hogy Ugron üzleteit most, hogy bajba jutott, fedezze. Tudatja Kossuth Ugronnal, hogy az Egyetértés független lap, azt ők nem gátolhatják abban, hogy olyan igazságokat írjon, a melyet akar.

Az érdekes két levelet itt adjuk szó szerint:

Ugron Gábor így irt *Kossuth* Ferencznek:

Tisztelt Barátom! A vezetésed alatt álló párt az *Egyetértés* a múlt év végén pártorganumának jelentette ki s ellenőrzésére három tagu bizottságot rendelt ki. Ez indít csak soraim írására.

Az *Egyetértés* című pártorganum nap-nap után szidja, gyanúsítja, piszkolja a függetlenségi politikának velem egy sorban küzdő hiveit. Barátaimat türelemre birtam eddig és hallgatással feleltünk. Elérkezett azonban az idő, hogy ezen támadások értéke megállapíttassék.

Ez okból felkérlek téged és általad felkérem az ellenőrző bizottságot, *nyilatkozatok, helyeslítek-e az Egyetértés ve-lünk szemben követett eljárását?*

Mély tisztelettel maradok barátod

Ugron Gábor.

Kossuth Ferencz erre a levélre így válaszolt:

Tisztelt Barátom! Leveledre válaszolva tudatom, hogy nem vagy helyesen értesülve a vezetésem alatt álló párt és az *Egyetértés* című napilap közt létrejött megegyezés természetéről. Mint-hogy ebben semmi titok nincs, ezennel leirom a létrejött megállapodást, a mely szó szerint így hangzik:

A párt sajtóbizottsága és az Egyetértés szerkesztője megállapodott abban, hogy minden esetben, a mikor a párt valamely politikai kérdésben, vagy parlamenti cselekményre nézve irányát megszabja, erről a szerkesztőséget megfelelő módon értesíti és a szerkesztőség ebben a pártot támogatja

Budapesten, 1899. december 22-én.

Kossuth Ferencz s. k., *Dienes* Márton s. k.
Komjáthy Béla s. k.
Justh Gyula s. k.

Ezen megállapodásnál fogva semmi hatásköre nincs sem a párt sajtóbizottságának, sem a pártnak, sem nekem személyesen arra, hogy az *Egyetértés* mit ír és hogyan ír — a mi természetes is, mert ezt a felelős szerkesztő nem tűrheti és a lap nem a mienk, hanem egy önálló részvénytársaságé.

Kérdésedre, hogy a párt ellenőrző bizottsága helyesli-e, hogy az *Egyetértés* a vezetésed alatt álló párthoz tartozó képviselő társainkat többször támadta, azt kell felelnem, hogy ily ellenőrző bizottság nem létezik és a fentebb közölt nyilatkozatból kitűnően nem létezhetik.

Bár nem kérdezed személyes véleményemet, szokott nyíltságommal megírom. Ez az, hogy én a személyes támadásokat a politikában kerülendőknek tartom és sohasem voltam barátja a két függetlenségi párt-árnyalat közti surlódásoknak.

Tisztelő barátod

Kossuth Ferencz.

Ime a két levél. Tanulságos írások. Ugront is jellemzi, aki pártpolitikai uton próbálja a támadások egy részét legalább elnémitani, a függetlenségi pártok belső életére is, a mely kölcsönös marakodásból áll. Tanulságos levelek — érdemes őket figyelmesen elolvasni.

Eljegyzés elől a halálba.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 3.

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy *Jankovits* Károly budai lisztkereskedő öngyilkos lett. Az öngyilkosság okáról a következő érdekes részleteket táviratozza ma tudósítónk:

Jankovits Károlynak, aki mindössze 31 évet élt, virágzó liszt- és terményáru-kereskedése volt a Mészáros-utca 3. szám alatt. — Ugyanebben a házban, mely tulajdona volt, lakással is birt, melyet egyedül lakott.

A rokonszenves és művelt embert széles körökben kedvelték, leányos házaknál pedig különösen szemet vetettek a gazdag és szép férfira. A csendes természetű ember rejtély is maradt minden leányos anya szemében, mert hiába czélogattak, hiába nógatták: házasságról tudni sem akart.

Ennek meg volt a legerősebb érzelmi oka.

Jankovits Károly szívét egy leány foglalta le teljesen, egy szép, bűnös leány, aki lesüllyedt a fertőbe, de ez egyszer talán, őszinte szerelmet érzett. Két neve volt: P. Ilkának hívták, amikor hazulról elkerült és *Blankának* ismerték, mikor már alásüllyedt a fertőbe. A budai ároksor-utczában lakott, ott ahol pályatársnői egymásnak csinálják a konkurencziát, ahol *Jankovits* Károly a különösen szép, barna leányt fel szokta keresni.

Jankovits három év előtt ismerte meg P. Ilkát és a szennyes körben is ki tudott fejlődni köztük az a bizalmasabb viszony, mely rövid idő alatt kölcsönös, erős szerelemmé változott.

A férfi küzdött eleinte magával, számolni akart társadalmi állásával, de a formulák elenyésztek, mikor teljes lelkével vonzódott a bűnös leányhoz.

A férfi ajándékokat, csecsebecséseket vett a leánynak, az pedig megkeresett pénzéből gyémántgyűrűt, mellűt vásárolt kedvesének, születésnapjára pedig himezett neki egy selyempaplantakarót.

Együtt jártak el színházakba, orfeumokba és szerelmük nem csökkent, fokozódott.

A férfi édesanyja, *Jankovits* Józsefné az utóbbi időben sűrűn szemrehányást tett fiának, hogy mért nem házasodik, egyedül végig élni egy életet, nem czél, öreg idejében szüksége lesz gyámolítóra. A fiu mind erre mindig egyformán válaszolt:

— Édes anyám, én nem házasodom.

Az anya nem hagyta abba házasítási terveit és tényleg kivitte, hogy fia, D. János, vagyos budai kereskedő leányának a kezét megkérje.

A férfi megtette anyjának a kívánságát, de helyzetét kétségbeejtőnek találta.

A napokban kellett volna az eljegyzésnek történnie és a meggyötört lelkű ember nem talált kivezető utat, hogy szerelmes szívét is megnyugtassa.

Két nap előtt, éjjel újra elment kedveséhez s elmondta előtte a helyzetét.

A leány sirva fakadt:

— Mond Károly, szereted a jegyesedet?

A férfi csüggedten felelt.

— Nem. És el kell vennem őt, mert én már megkértem a kezét . . .

Hosszu hallgatás után a férfi így szólt:

— Én téged foglak szeretni, ha nem is te leszel a feleségem. Ugy-e megfogod engedni, hogy tovább is olyan boldogan éljünk, mint azelőtt?

A leány válasza teljesen lesújtotta *Jankovits*ot.

— Én szeretni foglak, ha lesz is feleséged.

De ne jöjj többet hozzám, mert akkor már nem vagy egyedül az enyém.

Ez volt a bucsu a férfi és a leány között, *Jankovits* hazament és az éjjel nem feküdt le. Ruhájában felöltözve, ledült a pamlagra, magára borította a selyem paplantakarót: a születés-napi ajándékot és kis revolverével halántékon lötte magát.

Kihült testtel, a selyempaplannal letakarva találták meg hajnali időben.

Kora reggel már a tiszta szerelmű bűnös leány is megtudta a gyászos hirt és nyomban öngyilkosságot akart elkövetni.

A leányok, pályatársnői most mind vigyáznak *Blankára*, mert úgy mondják, könnyen kárt tehet magában.

SPORT.

+ **Országos torna-verseny.** A magyarországi torna-egyletek szövetsége IV-ik országos torna-ünnepélyét folyó évi június hó 3-ik és 4-én, a pünkösdi ünnepek alatt *Sopronban* tartja meg. Az ünnepélyben résztvevő tornászok elszállottatnak s 50% vasuti árkedvezményben fognak részesülni. — Az *Aradi Tornaegyesület* működő tagjait felkéri az elnökség, miszerint ezen szép ünnepélyre minél nagyobb számban jelentkezni sziveskedjenek, hogy tömeges részvételünkkel az egyesület régi jó hírneve fokoztassék.

Botrányok

a szegedi mérnöki hivatalban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 3.

Párját ritkító sérelem esett a szegedi városi mérnöki hivatalon. A mérnökség egy idő óta különösen sok támadásnak van kitéve, de most olyan oldalról történt sértés, a mely oldalról nem is álmodták. Kacagtató az eset s mindamellett annyira szégyenletes, hogy bírálni nem is kísértjük meg, csak elmondjuk a históriát úgy, a mint tudósítónk jelenti.

A *Fischer* János és fiai tekintélyes kőfaragó czéget — mely egy időben *Aradon* is tartott fióküzletet, a melynek főnöke a czég beltagja, az irodalmi működéséről jól ismert *Fellegi* Antal volt — felszólította a szegedi mérnökség, hogy a rakpart-falazat lépcsős lejáratának és a rakpart fedköveinek helyreállítási munkálatairól részletes felvételek alapján költségvetést készítsen, azt benyújtani sziveskedjék, mire majd a mérnökség a helyszínen részletesen megjelöli a kőfaragó munkákat, melyek teljesítendőek lesznek.

Erre a czég azzal válaszolt, hogy *mig a városi mérnöki hivatalnál tisztességesebb rendszer nem lép életbe, városi munkára egyáltalán nem reflektál.*

Az ajánlva küldött választ midőn a mérnökség megkapta, képzelhető izgalmat keltett s a mérnökség tagjai elhatározták, hogy kebelbeli két tagjukkal provokálják a czég egyik tagját, *Fellegi* Antalt.

Az affér természetesen nem kerülhetett lovagias utra, mivel a czég a mérnökséget nem személyében, hanem hivatali eljárásában bírálta meg azzal, hogy kijelentette, hogy mindaddig nem reflektál városi munkára, *mig a mérnökségnél tisztességesebb rendszer nem lép életbe.*

Tehát eddig nem volt olyan tisztességes a rendszer, az világlik ki a válaszból, hogy a czég a neki felajánlott vállalati munkát elfogadhatná.

A szegedi lapok felszólították *Fellegit*, hogy indokolja bár rövid, de világos kijelenté-

sét s ha volt oka, bizonyítsa be, miért vágta ezt a nagy sértést a mérnöki testülethez?

Fellegi Antal ma nyilatkozott is. Hivatkozik a kórházi építkezésekre, melynek silány kövei miatt a mérnökség két tagját, akik *szemet hunytak*, a város fegyelmileg megbüntette. Elmondja, hogy egyik mérnök, túllépve hatáskörét, pályázat kiírása nélkül adott oda egy városi munkát. A mérnökség a város tulajdonát képező gőzfürdő építése alkalmával *vétkes mulasztásokat* követett el. Nem emelkedett a városnak egyetlen középülete sem, a hol a mérnökség részéről akár szándékos, akár önkénytelen hanyag ellenőrzés ne nyilvánult volna. A gőzfürdőnél például a *mérnökség botrányos könnyelműsége elpocsékolta a javításokra megszávozott 10,000 koronát is.*

Konkrét adataink vannak — folytatja Fellegi — ezen *vakmerő manipulációról*, amely önkénytelenül is gyanút kelt a legjámborabb lelkű emberben is. Ezekből — hogy nyilatkozatunk hosszúra ne nyujjék — egyelőre csak egy példát hozunk fel.

Azon benső viszonyból kifolyólag, amely a mérnökség és az ő szállítója között fennáll, a mérnökség megrendelt a gőzfürdőhöz egy bizonyos mennyiségű márványtörmelékét 3555 korona 14 fillér értékben, amely összeg a szállító cégnek azonnal folyósítva lett. Megjegyezzük, hogy ezen összegben bebefoglaltatik 5—6 métermázsza litofon szállítása is. Betekintettünk az ezen anyagokról szóló számlákba, amelyben a törmelék kilója 16 fillérrel szerepel. Nemcsak a mérnökség, hanem igen sok laikus is tudja, hogy nekünk saját márványbányánk van, ahonnan az ilyen törmelék ide szállítva nem került volna többé 2—3 fillérről *kilónként*, de eltekintve ettől, köztudomású az is, hogy telepünkön annyi a márványhulladék, hogy örülünk, ha valaki azt *ingyen szállítja*.

Ami pedig az ugyanazon cég által szállított *litofont* illeti, szégyenkezve kell megvallanunk, hogy a litofonnak eddig még csak hírét sem hallottuk. Kénytelenek voltunk tehát a lekszikonhoz folyamodni és nagynehezen kisütöttük, hogy a litofon tulajdonképpen fehér festék. Kutatásainkat folytatva megtudtuk, hogy a mérnökség 1 korona 12 fillért fizetett ezen festék kilójáért, noha az nyomtatott árjegyzék szerint csak 40 fillérbe kerül kilónként. A mérnökség tehát ennél a tételnél is *kidobott 800—900 koronát* és ennél fogva kijelentjük, azon áruk, amelyekért a mérnökség 3555 koronát fizetett ki, nem bírnak 1000 koronánál több értékkel.

Ime egy példa, amelynél *háromszoros ár lett fizetve* és ha az ember látja, hogy tisztviselők *ilyen gazdálkodást* mernek nyíltan üzni a város pénzével, nem lehet csodálkozni azon, hogy minden összeg, a melyet a törvényhatóság a gőzfürdőre megszavaz, kevésnek bizonyul.

Mint hogy pedig a mi lelkiismeretünkkel nem fér össze, hogy az e fajta gazdálkodáshoz segédkezet nyujtsunk, e szerint nem vagyunk abban a szerencsés helyzetben, hogy a mérnökség mai rendszere mellett városi munkára reflektálhassunk.

Mindezek elég súlyos vádak. *Tóth Mihály* városi főmérnök ma sörgős beadványt intézett a tanácshoz, melyben arra kéri, hogy mivel a *lovagias ügyből* keletkezett kimagyarázással az ügy befejezve nincs, a sérelem továbbra is fennáll, a Fischer-czéget, illetve most már Fellegi Antalt a *kifejezések világos magyarázására* hívja fel és ahhoz képest határozatát oly időben hozza meg, hogy amennyiben a további eljárás a hivatal, illetve a főmérnök személye által lenne folyamatba teendő, azt a törvény-szabta időben meg is tehesse.

Híres emberek kézírásai.

— Érdekes autogramm gyűjtemény. —

Arad, márczius 3.

Nagyszabású, érdekes irodalmi munka készül Aradon, egy olyan gyűjtemény, melyben az egész világ szellemi terméséből arattak, hogy az egybehalmozott aranykalászokat a jótékonyosság oltárán áldozatul hozzák.

A gyűjteményt, melyben *autogrammok lesznek*, a világ neves embereinek tollából, a jótékonyosság nevével szoros kapcsolatban lévő egyesület, az *aradi népkönyha bizottság* adja ki, hogy nemes céljainak szolgáljon vele. A nagyértékű gyűjteményben első sorban a magyar, de azonkívül a világ nevesebb írói, művészei, tudósai, politikusai szólnak meg néhány sorban, ki versben, ki prózában, komoly szózatban az egyik, a másik könnyed vidámsággal, de valamennyi szellemének egy tükörcsüvejével állít az olvasó elé. Végtelen változat, a betűben élő lélek kápráztató tárháza: ez a szóban lévő gyűjtemény, melyet olvasva, csak erősebb a hatás, hogy minden szó írójának kezevonásában áll előttünk. Szinte megszólít bennünket egy-egy hatalmas mondat, mely így az eredeti kézvonásokban közvetlenebbül, mélyen és erősen vág a lelkünkbe.

Igazán megkapó dolog, ha elgondoljuk, hogy Jókai, Zola és más nagyok elméjüknek egy szikráját ide adják, hogy a jótékony emberrei száz és százszorosan megsokszorozva felváltsák, csengő pénzzé tegyék és oda juttassák, ahol olyan igazán szükség vagyion rá.

Jókai, ki a szép és jó szolgálatában áll írásában, néhány sorával közelebb viszi a világot ezekhez; Zola, ki a nyomornak oly nagy ismerője s az igazságot mindennél jobban szereti, egy mondatával hozzájárul a nyomor enyhítéséhez s ugyanakkor ebben a mondatban mindnyájunk megvigasztalására az igazság messiási közeledését harsogja felénk. És a többiek is, kik e gyűjteménybe irtak, kisebb-nagyobb erővel ilyenképen munkáinak.

Hogy ezt a kéziratgyűjteményt nagy érdeklődéssel fogadja az aradi közönség, ahhoz szó sem férhet s ilyen formán majd sikerül a buzgó gyűjtők terve: szépen fog az jövedelmezni az egyesület jótékony céljára. Arról, hogy mily munkát végeztek azok, kik e kincsház létrejöttét lehetővé tették, legszebb dicséretet mond a gyűjtemény maga. Hány levélbe, mennyi utánjárásba kerülhetett, míg azt a számtalan kéziratot összehozták.

Kik irtak a gyűjteménybe?

A hazai neveket nem soroljuk fel, csupán azt említjük meg, hogy a munka védnökségét *József főherceg* vállalta el, az előszót pedig *Jókai Mór* írja. A külföldiek közül kéziratot küldtek: *Zola Emil*, *Mark Twain*, *Daudet* Alfonz, *Björnson* Björnsterne, *Sonnenthal* Adolf, *Matternich* hercegnő, *Kielmansigg* gróf stb. stb.

Az autogrammok közül itt adunk, ötletszerűleg kiválasztva, néhányat:

La vérité est en marche et rien ne l'arretera!

Emile Zola.

(Az igazság utban van, s utjában semmi sem fogja feltartóztatni!)

Jó a termés? Fölrándul a gazda a városba s mindenfelét összevásárol, még luxus-czikket is. Végül tán még lapra is prenumerál.

Rossz a termés? Az első amit budgetjéből töröl — a lap.

Porzó.

A szerelem egyik titka.
Mikor hamis a Juliska,
Féltékeny és hü a Miskka.
Mikor csapodár a Miska:
Duplán szerelmes Julis

Gondolatban mind hamiska.
A házasság boldog titka:
Legyen zárt, de tág kalitka

Dóczi Lajos.

There are many scapegoats for our blunders, but the most popular one is Providence!

Mark Twain.

(Sokféle kifogást találunk gyöngeségeink számára, de a legnépszerűbb mégis az Isteni rendeltetés.)

A népet etetni-itatni, ha nem is választó. — ez a legjobb politika.

Hevesi Lajos.

A gyűjtemény, mely legközelebb megjelenik, a tartalomhoz illeszkedő, diszes kiállítású lesz s így egy okkal több, hogy a közönség érdeklődését méltóan kiérdemelje.

Stefánia Bodrog-Olasziban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 3.

A menyasszonyi fátyol készen van. Ma, vagy holnap fejére teszi a szép menyasszony, s a bodrog-olaszii kastélyba asszony költözik.

Bodrog-Olaszi lassacsán középpontja lesz az egész Hegyaljának. Eddig jelentéktelen falu volt, kastélya igénytelen, állomása órháznál nem sokkal több. A vonatok alig-alig álltak meg mellette, a gyorsvonat pláne lenéző büszkeséggel futott el előtte. Mára-holnapra fényes tündérlak lesz a kastélyból, új, diszes állomás épül, parkot terveznek, mérik már a helyét. Szép lesz, nagy lesz minden, mert jön az új urnő.

Lónyay Elemér hosszabb ideig alkudozott az államvasutakkal állomás-építés végett. Meg is egyeztek. Egy pár ezer forintot a gróf áldoz, a nagyobb részt a vasut viseli. Ezután minden személyvonat megáll Bodrog-Olasziban, s a gyorsvonatok is, valahányszor az új asszony, Stefánia főhercegnő utazni akar.

A közeli házasság nagy változásokat okozott az udvarnál, mint erről már többször beszámoltunk, de nagy változások állanak be a Lónyaiék családjában is.

Lónyai Elemér eddig gazdaságával egyáltalán nem foglalkozott. Takarékos embernek mondják úgy általában, de birtokát sohasem kezelte ő maga, nem is ért a gazdálkodáshoz. Mig ő a külföldön járt, birtokát együtt kezelték bátyjával. Egy jószágigazgatót tartottak ketten, egy közös névvel szerepelt a két uradalom minden ügyletkötésnél. Most ennek vége. Külön választják a vagyionkezelést. Bodrog-Olasziból már evvel a czimirással mennek a levelek: „Gróf Lónyai Elemér uradalma.”

Ez a különválás azonban épen nem jelent meghasonlást, vagy viszálykodást a családban. Ellenkezőleg a legtökéletesebb az összhang és valamennyien örülnek annak, hogy a királyi hercegasszony beköltözik az olaszii kastélyba. — A kettéválás tisztán formai jellegű, s csak azért történik, mert *Szerechnay* József, az eddigi közös jószágkormányzó kijelentette, hogy ő nem képes két urat szolgálni, mert a két uradalom kezelése óriás gond és munka lenne.

Igy készülnek Olasziban az új urasszony fogadására. Külső fényvel és pompával, — belső szeretettel. Minden, minden kész már, csak épen a beköltözést

várják. Mára-holnapra meg lesz az is. Kész a menyasszonyi fátyol, — közel a napja, hogy fejére teszi a szép hercegnő asszony és elmondja oltár előtt az örök fogadalmat: — Szeretlek mindhalálig. . .

Stefánia esküvőjének idejéről és részleteiről a késő éjjel a következő jelentést vesszük:

Bécs, márczius 3.

A főhercegnő esküvőjéről ma látott napvilágot a legelső igazán autentikus hír a *Neue Freie Presse* közlésében.

Stefánia e hó 7-én este utazik el Bécsből. Elkísérik: leánya *Erzsébet* főhercegnő, *Kolonieszky* főudvarmester, *Kudenhohe*, *Pálffy* és *Széchenyi* udvarhölgyek. 8-án érkezik meg Miramáréba, hol 21-én lesz az esküvő. Ezen jelen lesznek a főhercegek is. Az esketési szertartást *Mayer* Lukács dr. címzetes püspök, a Burg plébánosa végzi.

Holnap, vasárnap lesz az özvegy trónörökösénél az utolsó ebéd, melyen csupán az udvartartásához tartozó személyiségek vesznek részt. Ez alkalommal szerepel Stefánia utoljára, mint főhercegnő.

A fiatal pár az esküvő után a francia Rivierára megy, honnan Stefánia Bécs melletti nyaralójába térnek. A *Neue Freie Presse* szerint a házások ősszel, vagy télen jönnek bodrog-olaszi-i otthonukba.

HIREK.

Natalia végrendelezik.

Budapest, márcz. 3. Biarritz-ból táviratozzák: *Natalia* szerb királyné megcsinálta végrendeletét. Összes vagyonát Szerbia és Franciaország szegényeinek hagyja. A fiának semmit. . .

A biarritzi villák egyikében, a legfényesebbek valamelyikében, végrendeletet írt egy fejedelmi asszony. Dacz és harag villámlott ki csodálatosan szép szemeiből, mikor ezt az utolsó rendelkezést megcsinálta. A soha nem szünő dacz, a kiengesztelhetlen harag, a mely mindig felülkerekedik gondolatain, ha eszébe jut a régi otthon, a vadonbérczes apró balkáni királyság.

A fejedelmi asszony nem tud, nem akar felejteni. Még a végrendeletére is átviszi ezt a gyűlöletet, mikor formálisan kitagadja vagyonából a fiát, a ki királyi atya és királyi anyja ellentétes fondorlataival szemben politikai önállóságot tudott magának kiküzdeni. A megsértett becsvágy, a zabolába szorított uralkodási ösztön tehetetlensége izgathatta a tündöklő szépségű fejedelmi asszonyt, mikor erre az időelőtti végrendelezésre adta a fejét.

Mindössze negyven éves még. Nem öreg, nem beteg, nem áll közel a sírhoz. Szébb, egészségesebb, mint valaha. És mégis végrendelezett, hogy készületlenül ne találja az esetleg megtörténhető véletlen. Hogy a fiáé ne legyen valamiképp az anyai juss. . .

Az anyai juss. A *Kecsko* család vagyona. Nehány millió megvan belőle most is. A fejedelmi asszony tetszés szerint rendelkezik vele, mert az az övé. Azt tesz vele, a mit akar. És talán éppen azért, mert magánvagyon, tudta megőrizni a mostani szerb generálissimus messze nyuló karjaitól. Az szent és sérthetetlen, a drága passziókat űző ex-király nem férkőzhetik hozzá. Pedig vajh' ki tudja, nem-e ez a magánvagyon teremtette-e meg a frigyet az Obre-

novics-utód s az orosz ezredes híres szépségű leánya között.

És most ez a pár millió Szerbia és Páris szegényeinek van szánva. Szerbia tehát kap belőle valamit, de az ifju uralkodó nem. Egy fillért sem.

A királyi konakban lesz egy kis megzavarodás erre a hirre. Szűkében vannak ott a pénznek nagyon, ez a pár millió, bármikor jön is, regresszálna egy kissé az összekuszált állapotokat. De hajh, a biarritzi sürgöny leront minden tervet.

Ha ugyan *Natalia*, az ifju, szép *Natalia* mást nem gondol, mikor *tette* kerül a dolog.

— **Meghívás a polgármester jubileumára.** Egyik szegedi ujság írja mai számában: Mint néhány évvel ezelőtt Szeged megünnepelte az ő népszerű polgárnagyának, *Pálffy* Ferencnek a negyedszázados polgármesteri működését szeretettel, aként készülnek most az aradiak lelkes jubiláris ünnepet rendezni az ő kiváló polgármesterüknek: *Salacz* Gyulának. Huszonöt éve áll ő is a közigazgatás élén és általános becsülésnek és szeretetnek örvend. Szegedre is jött meghívó erre a jubiláris ünnepre. Az aradi rendezőség *Pálffy* Ferenc polgármestert hívta meg a 10-ikén tartandó polgármesteri ünnepélyre.

— **A lippai képviselő meghalt.** *Görgey* Gyula, a lippai kerület országgyűlési képviselője, akinek súlyos betegségéről már irtunk volt, — mint tudósítónk táviratozza — ma este Budapesten meghalt. *Görgey* 1848-ban született Budapesten. — Jogot végezett, azután birtokán gazdálkodott. A millenniumkor a vaskoronarenddel tüntette ki a király. Becses munkálkodást fejtett ki a földmívelési bizottságban. A lippai kerületben most új választás lesz. — Ha úgy fordul a dolog, hogy *Beles* Jánost, a radnai képviselőt kinevezik aradi közjegyzőnek — akkor *Radnán és Lippán majdnem egyazon időben fognak képviselőt választani.*

— **Püspöki konferencia.** *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás a katolikus püspöki kart ma délelőtt 10 órára tanácskozásra hívta egybe a budavári primási palotába. Pontban 10 órakor lépett a terembe a hercegprímás, akit az ott várakozó egyháznagyok hódolattal üdvözöltek. A hercegprímás a szokásos imával megnyitotta az értekezletet és a jegyzőkönyv vezetésével *Hettyey* Sámuel pécsi püspököt kérte fel. Ezután rátértek az országos katolikus autonómia ügyeinek tárgyalására, azon az alapon, amelyet az autonómiai kongresszus által általánosságban elfogadott, de az illetékes ténnyezőktől bekérendő kívánalmak szerint leendő átdolgozás céljából a 27-es bizottsághoz utasított többségi tervezet nyújt. A tárgyalást még folytatják. A konferencia elfogadta a huszonhetes bizottság laboratóriumát a további tárgyalás alapjául s háromtagu bizottságot küldött ki, mely a huszonhetes bizottsággal érintkezésbe fog lépni. A hármast bizottság *Sahlau*ch bíboros, *Hornig* és *Semrecsányi* püspökökből áll.

— **Az első aradi gyártelep részvénytársaság, amely 480,000 frt alaptökével bir, a társaság feloszlása és felszámolása tárgyában holnapra, márczius 4-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze.** A felszámolásnak oka, mint ismeretes, az, hogy a gyártelep egész kontingensét eladta s szeszgyártási üzemét nem folytatja, a czukorgyári üzem tervbe vett felvételét pedig elejtették. Jobbára formalitás a felszámolási eljárás, mivel a részvénytársaságnak csak néhány részvényese van.

— **Nachtnébel** Ödön, megyei közéletünk ez előkelő tagja, ez idő szerint Abbaziában üdül, megrongált egészségének helyreállítása végett. Mint örömmel értesülünk, állapotában tartós javulás állott be s közelébb haza is jön.

— **A sorozás.** Ma a harmadik korosztálybeliek kerültek a sorozó bizottság elé. Előállott

180 hadköteles, ezekből besoroztak 57-et, kik közül 25-öt póttartalékba helyeztek. Hétfőn az Aradon engedélyvel tartózkodó idegen illetőségűek és a három korosztály sorozási napjairól elkésztettek kerülnek sorra.

— **A nyári színház ügyével** foglalkozott a tanács mai ülésén. Az építészeti bizottság előterjesztésére elhatározták, hogy a proszcénium páholyok díszítésére eltérőleg az eredeti tervtől, mely szerint 600 koronába került volna, 300 koronát fordítanak, míg 500 korona költséggel a látható faalkatrészeket befestetik. A kőműves- és ács munkának február 1-re kellett volna elkészülni, de a vállalkozók 30 napi halasztást kértek, mit a tanács megadott.

— **Az új bankkormányzó Aradhoz.** Az osztrák-magyar bank új kormányzója: *Bilinsky* lovag ma a következő átiratot intézte az aradi kereskedelmi és iparkamarához:

Van szerencsém a tisztelt kereskedelmi és iparkamarát értesíteni, hogy Ő császári és királyi Felségének f. évi február hó 19-éről kelt legfelső elhatározása folytán az osztrák-magyar bank kormányzói állását elfoglaltam és a bank üzletek vezetését átvettem.

Ez alkalomból tisztelettel kérem a tekintetes kereskedelmi és iparkamarát, sziveskedjék a maga részéről is a bankot, mely hivatva van, hogy a közforgalomnak egyik szilárd támaszát képezze, arra irányuló törekvéseiben hathatósan támogatni.

Bécs, 1900. évi február hó 27-én.

Bilinsky.

— **Bolla és Mádi-Kovács.** Egyik fővárosi esti lap jelenti, a *Bud. Tud.* pedig ma éjjeli kiadásában mindjárt meg is czáfolja az itt következő, érdekes katonai kombinációt: *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter szerdán este *Tallán* Béla százados-parancsörtszt kíséretében elutazott Fiuméba. *Fejérváry* Géza bárónak ez a fiumei utja szoros összefüggésben áll a honvéd-főparancsnok adlatusi állásának rövid időn belül várható megüresedésével. Ezt az állást jelenleg *Bolla* Kálmán altábornagy tölti be, akinek az állása egy minap történt nagyon tragikus és nagy feltűnést keltett esemény: *Miklós* Dániel ezredes-hadbírónak öngyilkossága miatt rendült meg. Katonai körökben ismert dolog, hogy az oly szerencsétlen véget ért *Miklós* Dániel ezredes-hadbíró kedvelt embere volt *József* főhercegnek, a honvédség főparancsnokának, aki jelenleg Fiumében tartózkodik. Mikor a főherceg a szomorú esetről értesült, azonnal kimerítő jelentést tétetett magának a dolog előzményeiről. S a nyert információk után menten megindultak a tárgyalások *Bolla* altábornagy fölmentése iránt, ami azonban csak akkor történhetik meg, ha az altábornagy utódja meg van találva. A főherceg mindjárt akkor, amikor az öngyilkosság történt, személyesen akart jelentést a honvédelmi minisztertől, de ép akkor Budapesten tartózkodott a király s így *Fejérváry* nem utazhatott el a fővárosból, hanem be kellett várnia, míg az udvar elmegy Budapestről. Február 28-án aztán, mikor a király visszautazott Bécsbe, a honvédelmi miniszter is vonatra ült és elment Fiuméba, ahol *Szapáry* László gróf kormányzó palotájában szállott meg. Azután mindjárt hosszas kihallgatáson volt a főhercegnél, akinek mindjárt javaslatot tett az új adlatus személyére nézve. E szerint egész bizonyos, hogy az adlatusi állásra a legnépszerűbb magyar katonát, a hadsereg büszkeségét, *Mádi* *Kovács* *György* tábornagyot szemelték ki, aki hosszabb időn át beteg volt, de a napokban felgyógyultan jelentkezett a királynál.

— **Bűnügyi osztály a város pénzén.** Ismeretes *Aradváros* törvényhatóságának a belügyminiszterhez intézett felirata, melyben azt kívánja, hogy az új bűnvádi perrendtartással

szükségképen együtt járó rendőrségi bünyügi osztály felállításának költségeit az államtól várja. A belügyminiszter most a városhoz leiratot intézett, melyben elrendeli, hogy a rendőrségnél szükséges személyszaporítással járó terhet a város közönsége viselje.

— **Az ál Lucaciu és Majláth püspök.** Megirtuk, hogy az aradi rendőrség egy magát *Lucaciu* unokájának kiadó csalót, engedély nélküli gyűjtésért és hamis név használatáért lezárattott. A csaló, kinek igazi neve *Nass Herman* a rendőrségi fogdában is folytatja mesterségét. *Böszörményi József* fogda-felügyelőnek elmesélte, hogy *Majláth György gróf, erdélyi püspök-tői segélyt vár.* s öt liter bort ígért a fogda-felügyelőnek, ha a neki érkező leveleket titkon hozzá juttatja. Böszörményit nem ejtette meg az ígélet, mert jelentést tett a kihágási bírónál.

— **Mikalaka a kurián.** *Mikalaka* Aradmegyei község urbéresei képviselőválasztási ügyben érdekes elvi jelentőségű határozatra provokáltak a m. kir. kuriát. A határozat, mely a megyei központi választmány véleményével szemben más álláspontra helyezkedik, a következő:

A központi választmány határozatának az a része, mely szerint *Mikalaka* községre nézve a legkevésbé megrótt eddigi urbéri értelemben vett negyed telek adója 25 korona 16 fillérben állapított meg, megváltoztatatik és a legkevésbé megrótt negyed telek adója *Mikalaka* községre nézve 19 korona 52 fillérben állapított meg.

Az indokolás körülményesen foglalkozik *Aradvármegye* jobbágytelki állományának törvényileg megállapított alkatrészeivel s így fejeződik be: Minthogy pedig maga az eddigi urbéri értelemben vett egynegyed telek birtoka, a birtokost választói joggal fölruházza, és olyan törvény nincs, a mely a legelő-jutalék elidegenítése esetében az egynegyed telek birtokosát a választói jogtól megfosztaná, következik:

hogy választói jogosultsággal bír az is, a ki földbirtoka után annyi adót fizet, mennyivel a legkevésbé megadóztatott egynegyed telek-legelő adó nélkül megróva van, vagyis hogy az adóminimum meghatározásánál nem vehető figyelembe az az adómenyiség, mely a legelő után fizettetik, mert különben az az eset állana elő, hogy míg az eddigi urbéri értelemben vett negyed telek birtokosa az esetleg elidegenített legelő jutalék nélkül is választói jogosultsággal bírna, addig ez a jog nem illetné meg azt, a ki annyi adót fizet, mint a mennyi a legkevésbé megrótt egynegyed telek után a legelő-adó hozzászámítása nélkül fizettetik, már pedig a törvény a jogosultaknak ezt a két csoportját teljesen egyenlő joggal ruházza föl.

Ezeknek alapján tehát a központi választmány határozatának fent körülírt részét megváltoztatni, és minthogy a csatolt hivatalos bizonyítvány szerint *Mikalaka* községben a legkevésbé megrótt negyed volt urbéri telek-adója — legelő-adó nélkül — 9 frt 76 krt, vagyis 19 korona 52 fillért tesz, a legkevésbé megrótt eddigi urbéri értelemben vett negyed telek-adóját ez összegben megállapítani kellett.

— **Viharáguk Paulison.** A következő értesítést vettük: A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter urnak intézkedése folytán *Raum* Oszkár ur a m. kir. meteorológiai intézetnek asszisztense f. hó 27-én d. e. 8 órától kezdve a *Paulis* állomás melletti barackjai általi széljelenés az u. n. viharúzó ágyukkal való jégverések elleni védekezésről demonstrációkkal kapcsolatos előadást tart, melyre az érdeklődő gazdaközönséget, különösen pedig a szőlőtermelőket, a vármegyei gazdasági egyesület szőlőszeti szakosztálya nevében is tisztelettel meghívom. Arad, 1900. márcz. 3. *Kosinsky* Viktor igazgató.

— **Botrány egy arisztokrata bálon.** Ily czim-megirtuk a bécsi tudósítónk távirata alapján,

hogy a bécsi arisztokrácia „Herzenball“ nevű piknikjén a csárdás miatt egyesek botrányt provokáltak, a melynek következtében több magyar mánás távozott. Félhivatalosan azt jelentik ma, hogy ez a hír téves volt. Az epizód e szerint úgy folyt volna le: két teremben táncoltak. Az egyikben a katona-zene valzert fujt, a másikban a cigány csárdást huzott. Ez a vegyes muzsika mindkét teremben zavarta a mulatókat. Ezért egyesek beszóltak a csárdást járókhoz, hogy várjanak a csárdással a valzer végéig. Ez meg is történt. Zavar nem volt, a vendégek háborítatlanul mulattak tovább reggelig.

— **Eljegyzések.** *Lakatos* Izsó dr. helybeli fiatal orvos ma tartotta eljegyzését Szarvason özv. *Lusztig* Sámuelné kedves leányával, *Ilonka* kisasszonnyal.

Eliás Simon megyebizottsági tag, az *Eliás* Adolf és fia tekintélyes m.-pécskai czég beltagja, eljegyezte *Traub* Sámuel szerb-czernyai földbirtokos bájos leányát, *Aranka* kisasszonyt.

Puliczner Armand, az Első szászrégeni tujtársulat aradi telepének főkönyvelője és pénztárosa ma váltott jegyet B.-Csabán *Lówy* Fülöp terménynagykereskedő szép leányával, *Janka* kisasszonnyal.

— **Tisztelet az ügyvédeknek!** Az utóbbi időben az ügyvédek részéről gyakran felhangzott a panasz, hogy a bíróságok nem részesítik őket a megillető tiszteletben. Ilyen alkalmakkor a bíróság tagjai és egy-egy önértetesebb ügyvéd között nem egyszer kellemetlen és kínos jelenetek játszódtak le nyilvános tárgyalásokon, az igazságszolgáltatás komolyságának rovására. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, *Vizlendvay* Imre dr., pestvidéki kir. ügyész ma a következő érdekes levelet intézte egy ügyvédhez:

Tekintetes ügyvéd ur! Most tapasztalom, hogy kiadóhivatalomból, a Tekintetességnek szóló kiadmány dr. F. M. ügyvédnek czimzéssel küldetett ki. Sokkal nagyobb tisztelettel és rokonszenvvel viseltetem az ügyvédi kar iránt, hogy sem ez az udvariatlan és sértő módon hiányos czimzés kellemetlenül ne érintett volna, annál is inkább, mert utasítva van az iroda, hogy az ügyvéd uraknak szóló kiadmányok a köteles és megillető czimzéssel (tek . . . ügyvéd urnak) látandók el. Érdemileg tán lényegtelen, de félreértésre szolgálhat okul az a mulasztás, mely az én társadalmi felfogásommal mereven ellenkezik; azért kötelességemnek tartom, hogy tekintetes ügyvéd ur elnézését kérjem és biztosítsam kiváló tisztelettem és nagybecsülesemről.

— **Ehenhalt százados.** *Temesvárott* meghalt *Gröber* Gyula nyugalmazott százados. A hivatalos jelentés szerint a halál oka: „hiányos táplálkozástól eredő elerőtlenedés.“ — Husz évig szolgált a kapitány a királyért és hazáért, s hogy nyugalomba vonult, adtak neki ezért havi harminczhárom forintot. Élni ebből bizony bajos. Hiányosan lehet belőle csak táplálkozni és eljön a nap, mikor a hiányosan táplálkozó ember elerőtlenedik, — a mi nem hivatalos nyelvre fordítva annyi, hogy éhen hal. Szegény *Gröber* kapitány lakásán még fehérneműt sem találtak, olyan nyomorban élt. Adtak neki 33 forintot s ezzel „nyugalomba“ küldték. Most kezdődik bizony neki csak a nyugalom, hogy meghalt, — illetőleg hiányos táplálkozás folytán elerőtlenedett?

— **Ipari cikkek a piacon.** Ismeretes a főkapitánynak, a belügyminiszter határozata értelmében kiadott azon rendelete, hogy a napi piacokon az ipari cikkek elárúsítása nincs megengedve. Az ipar-estület most az iránt folyamodott, hogy pénteken és hétfőn az ipari arukat ott rakhassák ki, hol eddig, a többi napokon pedig az *Attila-téren*, hol nincsen piac. Az ipar-estület kérelmében megemlíti, hogy *hatvan kisiparos existenciája* függ ettől a dolgtól.

— **Az öngyilkos menyecske anyja.** Megirtuk tegnap, hogy *Palik-Ucsevy* Arturné, született báró *Glaubitz* Flóra házasságának második napján Bécs és Pozsony között a gyorsvonaton mellbelötte magát. A fiatal asszonyt a pozsonyi vasuti állomáson levették a vonatról és bevitték az odaváló kórházba, hol ma már mint értesülünk, jobban érzi magát és föl fog épülni sebéből. Csudálatos játéka a sorsnak hogy a szerencsétlen menyecskének édesanyja, ki Budapesten lakott, tegnap meghalt anélkül, hogy leányának tragikus sorsáról csak sejtelve lett volna. Az 51 esztendősi nő már öt hónap óta betegeskedett és az utolsó napokban eszméletét elvesztette. Az elhunyt egykor híres szépség volt, kinek kezéért nem egy magyar főúr vetekedett. Leánya volt *Vay* Dánielnek, a negyvenes évek nagyészü követének. Első férje egy báró *Glaubitz* volt, kinek halála után újból férjhez ment. Nőül vette őt *Jeszenszky* János nyugalmazott honvédszázados. Első házasságából született a most férjhezment Flóra, továbbá *Alfonz* és *Tivadar* bárók. A feltűnően szép Flóra most kedden kelt egybe az anyakönyvvezető előtt *Palik-Ucsevy* Arturral, egy hetvenesztendősi dugsgazdag emberrel, kinek a krassó-szörénymegyei *Bolduron* nagy birtoka van, azonkívül Budapesten több nagy és értékes háza. A házaspár kedden este ment nász-utrá Bécsbe, hová csütörtökön reggel érkezett meg. Délben a fiatal menyecske már csomagolt és utazott vissza Budapest felé. Az uton azonban, úgy látszik mást gondolt és a vonaton öngyilkos kísérletet követett el. Ő sem tudja, hogy édesanyja meghalt és addig nem is adják tudtára, míg teljesen föl nem gyógyul.

— **Munka nélküli kubikosok.** Megirtuk, hogy *Csongrád-megye* 500 kubikost ajánlott fel a törvényhatóságoknak foglalkoztatásra. *Aradváros* tanácsa az ajánlatot ma tárgyalta és a kapitányi hivatal bízta meg az ügyben való vélemény adással.

— **Csőd a vármegyékben.** A bűnvádi perrendtartás rendkívül súlyos új terheket rótt a közigazgatási hatóságok vállaira, melyek amugy is csak úgy görnyednek a régi terhek sulya alatt. Ha ezen a bajon mielőbb segítve nem lesz, nem lehetetlen, hogy számos megyében — csődöt mond a közigazgatás. Az első segélykiáltás *Krassó-Szörény* vármegyéből érkezik, hol a járási főszolgabírák a napokban *Fialka* alispán elnöklete alatt értekezletet tartottak és kimondották, hogy kérni fogják a kormánytól a következőket:

1. Minden járásban egy új szolgabírói állás szervezendő; ennek a szolgabírónak a feladata lesz a bűnyügi előnyomozásokat eszközölni és általában mindazt ellátni, a mit a bűnvádi perrendtartás a szolgabírák hatáskörébe utal. 2. Minthogy a törvény a bűnyügi feljelentések jegyzőkönyvi felvételét a községi előjáróságokra utalja, — minden jegyzőségnél egy *segélyjegyző* alkalmazandó, ki a bűnvádi perrendtartás által a községi előjárók hatáskörébe utalt összes teendőket végezné. 3. Tekintettel azon költségekre, melyeket az új perrendtartás a főszolgabíráknak okoz, a főszolgabírák jelenlegi, nevésegesen csekély irodái általánya évi 720 koronával felemelendő. 4. A kormány gondoskodjék a szükséges hivatali helyiségekről és fogházakról.

— **Lovak a kávéházban.** Pécsen történt. Háromtagu, vidám társaság mulatott abban a kávéházban, mely legjobban hódol a szecsessziónak. Van benne szecsesszió-söröző és bur borokat mér ki a kassziros kisasszony. A cech háromszáz forint körül volt és a cigány is kapott vagy nyolcz darab ropogós tizest. Jól mulathattak hárman s hajnali 3 óra tájban fiakkert rendeltek, hogy majd haza mennek. Pár percz múlva jelentette is nekik a pinczér:

— Nagyságos urak, itt a fiakker!

— Hol van? Itt van? Én nem látom, — szolt az egyik vendég.

— Kint vár az ajtó előtt.

— Hát jöjjön be. Donnerwetter! Mi csak nem megyünk a helyébe!

A pinczerek hüledeztek, míg a három korusban meggedezte:

— Fiakker! Beállni! Ide elébünk, az ebadtát!

— De . . . nagyságos uraim . . . hiszen nem lehet bejönni az ajtón kocsival . . . esedezett a fizető pinczér.

— Mit? Nem lehet? Minden lehet! . . . Vagy jól van. Hát bejönnek a lovak; kifogjuk őket!

És a három vendég kisietett, kifogták a fiakkerből a lovakat és bevezették a kávéházba. Ott nagy gaudium között körüljártatták velük a billiárdasztalokat, az egyik ló hátára felültették a cigányt s elhúzták vele lóháton az „*Ich bin eine Witwe*“-t. Mikor pedig mindennek vége volt, a lovakat szépen visszavezették az utcára a fiakker elé, befogták s odakiáltották a kocsisnak:

— Hajts!

— **A második tél.** Itt van ismét a tél. A februári meleg tavaszi napok után, márczius, a tavaszelő hónapja, hideg zimankós idővel köszöntött be. Hideg, metsző szél zug az utcákon. Az égboltozatot egyszer sűrű felhők borítják és apró pelyhekben szállingózik a hó, máskor a szél szétüzi a felhőket és a derült égboltozatról ragyogón süt alá a nap. Az országban mindenhol sülyedt a hőmérséklet. A leghidegebb ma reggel *Araváralján* volt, ahol — 14° C-t mutatott a hőmérő, *Selmehzbányán* — 10° C, *Sopronban* és *Csáktornyan* 8° C és *Nagy-szombaton* 7° C volt a hőmérséklet. A havazás, amely tegnap általános volt, ma a déli részekre húzódtott. A Dunántul déli részén, Horvátországban, Erdélyben és az Alföld déli vidékén sűrű hó esik. Legnagyobb a havazás *Pancsován*, ahol ma reggel 16 cm. magas volt a hóréteg, míg Kolozsvárt 13 cm. Vajda-Hunyadon pedig 11 cm. vastagságban hullott a hó. A második tél egész Közép-Európára kiterjedt. A hőmérséklet mindenhol a fagypontra alá sülyedt és sok helyen erősen havazik.

— **Inspekciós hölgyek.** Az elmúlt héten a szegénytanulók konyhájában felügyelő urnóknak segédkeztek: *Gutzjahr* Roza és *Jank* Leopoldine ur-hölgyek. A jövő héten felügyelnek *Sármezey* Endré né urnó, *Vásárhelyi* Janka, *Simay* nővérek és *Heppes* Szeréna ur-hölgyek.

— **Szakelődés a munkásoknak.** Az aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, márczius 4-én, a városháza dísztermében tartja tizenhatodik szórakoztató és szakelődését. A műsor a következő:

1. Szerelem. Hoppe Rezsőtől. Éneklé az aradi munkásdalgylet (Karnagy: *Náhlík* Antal ur.)

2. Öreg koldus. Jakab Ödöntől. Remény Erdélyi Lászlótól. Költemények, szavalja *Ponta* Péter ur.)

3. Szakelődés: A magyar és a külföldi munkás. Tartja dr. *Rosenberg* Károly ügyvéd ur

4. A kakasulón, monolog, előadja *Murka* Károly ur.

5. A gyermek álma, férfikarra írta *Náhlík* Antal. Éneklé az aradi munkásdalgylet. (Karnagy: *Náhlík* Antal ur.)

Kezdeté délután 4 órakor. A belépés díjtalan. Ezen előadásra a nagy közönséget, különösen Aradváros hazafias iparos polgárait, munkásait, és azok családtagjait ezennel meghívja az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye.

— **Végrendelet hamisító társulat.** Palermából jelentik, hogy ott egy két milliós végrendelet hamisítást fedeztek fel. A hamisítók közül egy grófot, egy előkelő ügyvédet, egy lovagot s egy földbirtokost letartóztattak.

— **A Szent Péter-tér kövezése.** *Csutak* Károly kérelmet adott be a városhoz, hogy a Szt. Péter-teret köveztesse ki. A tanács mai ülésén foglalkozott a kérelemmel, s azt véleményezés végett a mérnöki hivatalhoz terjesztette.

— **Halottszállítók a villamoson.** *Rudnay* Béla budapesti főkapitány údvös rendeletet hozott ma a főváros közönségének érdekében. Ugyanis többször hangzott el az a panasz, hogy a köztemetőbe, különösen a rákos-keresztúri temetőbe közlekedő villamoskocsikon a temetésrendező vállalatok egyenruhás alkalmazottjai, meg a temető halottasházában végzett boncolásoknál segédkező emberek akadály-

tanul közlekednek, s ezzel az utasoknál részben undort keltenek, részben pedig esetleg ragadós betegségeket is tenyészthetnek. Ebből az okból kifolyólag a főkapitány az összes temetőkezési vállalatok egyenruházott alkalmazottainak, úgy a keresztúri temető halottasházában boncolással foglalkozó embereknél megtilja, hogy a foglalkozásuk alkalmával használt ruházatukban a társas közlekedésre szolgáló közúti járművekre felszálljanak s azokon utazzanak. A főkapitány elrendelte, hogy a kalauzokat erre figyelmeztessék, akik szükség esetén rendőri segítséget vehetnek igénybe.

— **Aki a fillért nem becsüli.** Sokan azt hiszik, hogy kisebb bevásárlásoknál ezt a közmondást nem kell szigorúan követni, pedig az igazi takarékosság megköveteli, hogy összes szükségleteinkre nézve a legolcsóbb bevásárlási forrást keressük ki magunknak. *Porter* Vilmos koronás áruháza Aradon az Andrássy-téren a Központi Szálloda épületében a nagy forgalomra alapítja üzletét s csak ezen teszi lehetővé azt, hogy a legszolidabb gyártmányokat oly rendkívül jutányosan adhassa.

— **Lopás egy üzletben.** Ma délelőtt *Togyer* Péter főúti hentes üzletébe tért *Tehő* Rozália napszámosnő *Futó* Terézrel és 5 krajczárért zsirt vásárolt. Amíg a zsirt kimérték *Futó* Teréz kendője alatt két oldal szalonnát elvitt. A lopást hamarosan észrevették és a tolvajt az utcán elfogták.

— **A csusz és köszvényes betegek** érdekében közöltük néhány hét előtt azon páratlan eredményeket, melyeket az egész világon híressé vált Zoltán-féle köszvény kenőccsel értek el. Most újra oly eredményekről értesülünk, melyekkel teljes teigazolást nyer azon már kétségtelenné vált tény, hogy még a legrégebb és legmakacsabb csusz és köszvényes bajoknál is pár napi használat után sikeres és biztos gyógyulást idéz elő a Zoltán-féle csusz és köszvény kenőcs, mely 2 koronáért kapható Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárúháza Budapesten.

— **Jótekonyság.** *Lócs* Rezsóné urnó háromszáz drb. süteményt, *Steiner* Ferencné urnó százötven drb. narancsot, *Habereger* Györgyné tizenöt kgr. lisztet, *Rónai* László ur két zsák burgonyát, *Kövé* Lajosné urnó (Kovácsné) két zsák burgonyát adományozott a szegény tanulóknak, mely emberbaráti cselekedetükért fogadják ezuton is köszönetemet. Özv. *Hausser* Károlyné egyesületi elnök.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— **Vége jó, minden jó.** A budapesti poliklinikai egyesületnek Nagy Jótekonysági Sorsjátéka rövid napok múlva végére jár. E hó 6-án tartatik meg az utolsó húzása, melyhez a résztvevő közönséget a legelőkelőbb érdeklődés lánczolja. Hisz bizonyos tekintetben ezen húzás adja meg a közönségre nézve kiváló előnyös játéktervnek csattanó hatását, mivel ennél jóval több és sokkal nagyobb nyeremények jutnak kisorsolásra mint az előző húzásokban együttesen E húzás tehát, melynél nem csupán a 100.000 koronás főnyeremény, hanem rendkívül nagyszámú 5000 korona értékig emelkedő nyeremények kerülnek sorsolás alá, résztvevőinek a nyereményeknek oly kedvező esélyeit nyújtja, minőket sorsjáték eddigelé felmutatni nem tudott. A közönség legszélesebb rétegeiben eme napokban, melyek bennünket az utolsó húzás eseményétől elválasztanak, oly érdeklődés mutatkozik, hogy a kiselárusító helyeken sorsjegyek (egyenként egy koronáért) immár csak igen csekély készletben vannak. A ki tehát viszonylagos csekély összeg mellett a húzáson való részvételt magának biztosítani óhajtja, jól cselekszik, ha szándékát mielőbb végrehajtja.

—x— **Fontos háziasszonyoknak!** A lakás csak akkor lehet tiszta és pormentes, ha a padló fénymázzal van bevonva. Puha padlóknál ez akkor érhető el legjobban, ha azt az Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcsal kenik be. Ezen kitűnő és elismert legjobb fénymáz gyorsan szárad, tartós és gyönyörű fényvel bír, nem terjeszt kellemetlen szagot, olcsóbb minden más fénymáznál, mert kiadóbb és tartósabb. Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk és kérjen mindenki kizárólag Eisenstädter-féle „Linoleum padló zománc“-ot törv. bejegyzett „vaslovag“ védjeggyel.

Egyről-másról.

(Szinházi irányzatok. — Képzőművészet. — A hadtestparancsnok esküvéje. — Új farsang, régi farsang. — Bőjt előtt, bőjt után.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, márczius 3.

A nemzeti színházra ugyancsak rá jár a rud. Már a parlamentben is támadják a képviselők *Keglevich* intendánst, a publikum meg lázong, hogy alig volt szó *Jászai* Mari távozásáról, most meg *Csillag* Terézt is el hagyja menni az igazgatóság. Redukálja a fizetéseket, rossz a műsor, nincs nemzeti irány, így és ilyenformán vezérczikkeznek a lapok. Nagyon helyes és szép dolog ez, de hát van-e egyáltalában nemzeti irány már nálunk? Kezet a szívre, bizony alig. A színpadon, az irodalomban csak a *cochoneria* kell. Maholnap az *Urania* tudományos színházunkat kivéve, leányt majd nem is lehet színházba vinni. Es ennek nem egészen a színházak vezetőségei, nem egészen a kiadók az okai. Mert ha olyan arczpirító darabokat adnak, mint a *Teknős béka* meg a *Férfi vadászni jár*, akkor tele házra számíthatnak, — a pikáns boudoir-regényeken kapva-kapnak, de komoly munka nem kell senkinek. Ott hever a kiadók polczain és tanyát ver bennük a moly. *Schwarz* Gyula, az elhunyt nagy tudós, maga egy könyvtárra valót dolgozott össze és alig talált kiadót. Öt-hat ezer forintot elköltött évente tudományos utazásokra, nyomdákra és jóformán még azt is, hogy európai hírvé tudós, csak akkor adtuk meg neki, mikor a ravatalon feküdt.

A színházi háboruságok mellett most kevesebb szó esik a képzőművészetéről. Szinte jó. Mindenki amateur nálunk, nagyképűleg kritizálja a képeket, de a vásárlási kedv ott se valami nagy. Kivételt képezett a *Lizen-Meyer*, meg a *Győrök* Leo-féle kiállítás, ahol majd minden kép elkelt. Szegeden a második műtárlatot áprilisban nyitják meg. Ezuttal kitűnő művésztünk *Vastagh* György rendezti, és az alföld metropolisa ezuttal már 4000 koronát szánt művásárlásra.

De ha a képekről nem is beszélhetnek annyit, van a jour-oknak más egyéb, sok tárgya. Az udvar távozása, a miniszteri ebédek, meg *Lobkovitz* hadtestparancsnok esküvéje. Régen nem keltett már főúri házasság ilyen érdeklődést. *Edelsheim-Gyulay* Lipót özvegye, Kronau Friderika valamikor büszkesége volt a német színpadnak. Bécsben rajongtak érte, s hódolói sorában volt a gavallér huszár tiszte. *Edelsheim-Gyulay* Lipót is. A hódolatból szerelem, a szerelemből házasság lett. Mint fiatal asszony került a magyar fővárosba a szép bároné, akinek szalonja sokáig volt központja a budapesti főrangú világnak. Miután *Edelsheim-Gyulai* báró elhalt, visszavonult az özvegy. Évekig tartott ez a visszavonultság, míg most újra egy másik daliás katonához fűzte sorsát és a farsangnak utolsó napjaiban megtartották az esküvőt. Záróköve volt ez a hosszú farsangnak a melynek clou-ja az idén a doktor-bál volt. Épen hatvan éves a medikusok czége. 1840-ben tartották meg Budapesten az első orvosbált. Hat fiatal medikus, névszerint *Lumnitzer*, *Brotzky*, *Morkler*, *Guggenberger*, *Herdlicska* és *Loosteiner*, összeálltak és elhatározták, hogy a törvényhallgatók mintájára bált rendeznek a farsangon. A táncmulatságot január 23-án tartották meg és megjelentek ott *Bugáth* és *Flór* jeles orvosok is. A fűzértánczot *Loosteiner* rendezte, még pedig annyi leleményességgel, hogy három óra hosszáig tartott és mindazon figurákat tánczolták, a melyeket ugyanezen a farsangon a párisi opera-bálon tánczoltak. *Lanner*

nek, a *Péterváriak* keringője volt akkor divatos.

A régi farsangokon különben sokkal jobban vigadoztak, mint manapság, mert szigorúan betartották a tulajdonképeni farsang idejét. Jóval több naivitás, lelkesedés is volt az emberekben és egész szívből tudtak mulatni. Hivatalos farsangjukat Vizkereszt után való vasárnap kezdték meg a bálrendezők és hushagyó kedden végezték be. Hushagyó kedden zárult a farsang, akkor volt a böngömetetés, tökehuzás. Igazi magyar helyeken, régi kuriákban ezt még a 30-as években is megtartották. A böngömetetés abból állt, hogy a böngöt fekete posztóval beterítették, két oldalt gyertyákat vittek a bálrendezők és valami szomorú melódiának az éneklése mellett eltemették a farsangot. Tökehuzásnak a régi világban azt a szokást nevezték, hogy a farsangot bezáró éjfélt után a lányok és legényül maradt ifjak ruhájára egy fonálról lecsüngő kis fácskát akasztottak. Ekkor kaczagva kiáltá a társaság: Huzza a tőkét, huzza a tőkét.

Hajnamban azután elhallgatott a muzsika, mert a régi öregek a farsangban táncoltak, a a bójtben pedig bójtöltek. Muzsika nem szólt nyilvános helyeken az egész bójti időszak alatt és nagy hire volt a XVIII. század végén a szabolcsmegyei bálnak, ahol a mulató gavallérok, hamvazó szerdára virradó reggelen egész hét óráig muzsikáltatták magukat és táncoltak. A falu plébánosa is közbelépett. Országgra szóló esemény volt ez, a melyre nótát is csináltak: Nem sok haszna vala plébános szavának, ámbár napja is volt hamvazó szerdának, vonjad reá javát alföldi nótának, kiki azt kiáltá Lévai Miksának.

Mária-Terézia különösen szigorúan tartotta a bójtöt. Még a magyar nemes testőr sereg tagjaitól is megkivánta. Erre enged következtetni a kis epizód. Besseney György, a híres testőr, — mint afféle kálvinista ember — nem sokat törődött a bójttel. Mária-Terézia, a ki a legcsekélyebb dologról is informáltatta magát, megtudta, hogy Besseney uram nagybójtben, még pedig pénteken kolbászt hozatott magának. A királynő maga elé czitáltatta Besseneyt és kenetesen adta tudtára, hogy ebbeli kihágása miatt *poenitentia*t fog tartani és hiába védekezett Besseney, hogy ő kálvinista, meg kellett tartani a vezeklést.

Ma mint sok más, naptári fogalom a bójt is. Hangzik a zene, s ha van hozzá jókedv és pénz, hushagyó kedd után is megtartják a farsangból kimaradt estélyeket, bálakat.

Bartóky Matild levele.

— Érdekes sorok New-Yorkból. —

Budapest, márczius 3.

Bartóky Matildtól, a m. kir. Opera volt tagjától rendkívül érdekes levél érkezett ma New-Yorkból. A dollárok hazájában vendégszerplő kisasszony e levelét a *Magyar Szinpad* egy munkatársának írta.

A levél így hangzik:

New-York 1900. február 16,

Kedves Hazámia:

F. hó 2-ikán keltezett levelét ép most kaptam meg. Abból, hogy rögtön felelek, láthatja, hogy örömmel gondolok vissza a mi itt-ott lehangoló, majd meg élénk kalandokban bővelkedő művészi körutunkra, a melyet tavaly nyáron otthon tettünk.

Kevés időm jut ugyan arra, hogy a *multra* gondoljak, mert hiszen a *jelen* sok dolgot ad, hogy a *jövőt* biztosíthassam. Folytonos, lankadatlan szorgalommal törek az cél felé, amelynek elérhetése végett ide jöttem. Ha a kritikáimat megkapta s el-

olvasta, azokból láthatja, hogy ambícióim nem hiába serkentett.

Ime, alig énekeltem New-Yorkban néhányszor az Agatbát s a publikum, habár nincs az élén Weidinger papa, tapssal fogad s áriám után alig győzők hajlongani, annyira „bravó“-nak. Emlékszik temesvári diadalunkra? Nohát ez tizedrésnyi se volt ehhez képest. Perottit elhódította a Metropolitan-Opera igazgatója a Germaniától, A tenoristákkal itt is annyi pech van, mint a m. kir. operánál. Van Dyck influenzás, — a magyar Tanhäuser ugrott be helyette a minap. Egy nap alatt tanulta át a szerepet németre.

Végre itt az óhajtott siker! A sok ezernyi hallgatóságot Perotti egy csapásra megnyerte. Graun, miután az előadás végén még négyszer kihívták, a mestert az itteni szízon végéig érvényes szerződéssel kínálta meg, a melyet ő természetesen rögtön aláírt.

Már mint a Metropolitan tagja énekelte két nap mulva Radomest Aidá-ban a megbetegedett Saléra helyett. Persze olaszul kántált, volt taps bőven!

Legközelebb Mauricot fogják tőle hallani originál fekvésben a strettát, mert Dippel h-durban merte csak elfujni.

Alvarez, az ünnepezt párisi tenorista, itt szépségesen megbukott; distonált s ezt a hibát itt meg nem bocsátják. Az első sorért 12 frtot fizető egyének joggal követelhetnek tiszta éneket nemde?

Ma Lohengrin megy Perottival. Sigmundot magolja most németül, mivel itt minden operát eredeti szöveggel adnak, a francia és olasz műveket sem fordításban.

Képzelteti, hogy minő niveaun áll itt egy előadás olyan szereplőkkel, mint Nordica, Sembrich, (az amerikaiak Bianchi-ja), Schuman Henrik, Plançon stb., Pauer büvös karmesteri pálcájának működésével.

Kiváncsi vagyok, hogy sikerül Kertésznek a „Pernahajder“? Minden honi zenei hir nagyon érdekel, azért jól tenné, ha körülményesebben írna színházi eseményekről. A nagy Myria távozásában kételkedem, nélküle összedől a „Nemzeti“.

Kedves családját és önt szívélyesen üdvözölve vagyok jóakaró hive

Bartóky Matild.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A szállodások, vendéglősök, kávések, pinczerek és kávésségek országos nyugdíjgyűlésének** Aradon létesítendő választmánya folyó márczius hó 5-én hétfőn délután 4 órakor a *Waszics-féle „Vörös ökörhöz“* címzett vendéglőben alakuló értekezletet tart, melyen a budapesti központhoz való pénzfelküldés, belépési nyilatkozatok és megalakulási jegyzőkönyvek felterjesztése kerül tárgyalás alá. Tekintve az ügy fontosságát, felhivatlak az aradi összes szállodások, vendéglősök, kávések, pinczerek és kávésségek, valamint a „Vendégszeretet“ asztaltársaság összes tagjai, szíveskednének ezen értekezleten megjelenni. *Az elnökség.*

(*) **Az aradi dalegyület** vasárnap délután három órakor tartja iskolai helyiségében (Templom-utcai fiúiskola, földszint) rendes évi közgyűlést, melyre a tagok azon megjegyzéssel hívatnak meg, hogy tekintet nélkül a megjelentek számára, a közgyűlés okvetlen meg lesz tartva. *Az elnökség.*

(*) **Az „aradi kereskedő-ifjak** betegsegélyző-egylete“ folyó hó 11-én d. u. 3 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében tartja rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Az 1899. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése és a felmentvény megadása. 2. Az igazgatóság előterjesztése és javaslata. 3. Aelnök választása 2 évre, továbbá 6 felügyelő-bizottsági rendes és 3 pótag, 6 választott bírósági rendes és 3 pótag választása 1 évre. 4. Netáni indítványok. *Az elnökség.*

(*) **Az aradi iparosok** első betegsegélyző és temetkezési egylet elnöksége holnap, vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes havi ülését, melyre a választmányi tagokat ezuton is meghívja *Rosmanith* Albert elnök.

(*) **Az aradi hivataloszolgák** betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 3 órakor saját helyiségében rendes havi választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat a megjelenésre ez uton is felkéri az elnökség.

(*) **Az Erzsébetvárosi testvériség** agghonvédek segélyző asztaltársaság vasárnap este 6 órakor *Rittler* János vendéglőjében értekezletet tart, melyre a tagokat a megjelenésre felkéri az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) **A mérnökök mulatsága.** Az aradi mérnök- és építész-egylet első estélyének sikere után ma újra mulatságot rendezett, melyen se-hogy sem látszott meg, hogy benn vagyunk már a bójtben. Igazi, farsangias vig hangulat uralkodott a Központi-szálló nagytermében, hol az estélyt tartották. A mulatság jellege ma is az volt, amiről a mérnökök bálja nevezetes, hogy ritkán látni együtt annyi szép asszonyt és leányt a parketten, mint mikor az ő kedvükért egybe gyülekeznek. A főrendező, mint a mult alkalommal, most is *Nachtnébel* Ödön volt. A jelenvolt hölgyek névsora ez:

Asszonyok: Boros Vidáné, Cziffra Jánosné, Földes Kelemenné, Gebhart Istvánné, Hegedüs Lászlóné, Hajek Rezsóné, Haberer Györgyné, Horváth Jánosné (Temesvár), Janer Károlyné (Temesvár), Keller Izsóné, Kovács Jakabné, Koszka Emilné, Kotsis Lajosné, Medveczky Edéné, Nachtnébel Ödönné, özv. Nuszbaumné Világos), Sármezey Árpádné, Schór Lajosné, Zubor Gyuláné.

Leányok: Boros Janka és Dóra, Cziffra Emma és Irma, Domány Emilia, Földes Lujza, Horváth Paula (Temesvár), Kovács Mariska és Ilona, Laczay Boriska, Spitzer Ida, Vas Anna, Verbos Bella, Valerián Stefike (Világos), Zimmermann Szilárdka (Borossebes).

Az estélyen *Nagy* Károly bandája szolgáltatja a zenét.

(=) **A Meteor-klub estélye** Kedélyes házi multságainak számát ismét megszorította egygyel a Meteor kerékpár-klub a Millennium sörcsarnok külön termében ma rendezett estélyével. Ennek első felét változatosan összeállított mulattató műsor tette ki, mely *Vass* Istvánnak „Tüzoltó“ című, sikerült humoros felolvasásával kezdődött. Utána *Garai* Ilonka kisasszony üde, bájos hangon adta elő Arany János „Fülemile“ című költeményét. A szavalót zajosan megtapsolták. Az estély kiemelkedő pontja volt az a tréfás, szellemes munka, melyet „Magunkról“ czimen *Zima* Tibor és *Vass* István irtak. Vidám hangon van ebben elmondva egy *Franszvalba* utazó kerékpáros kalandja. A biciklista történetében az képez forduló pontot, hogy még a burok országába is behozták a kerékpáradót. A kalandos történet, hogy-hogy nem Lippán ér véget. A műsor befejezése *bur-kvartett* volt, melyet fuvolán hegedün, gitáron és harmonikán *Kresz* Ferencz, *Fey* Péter, id. *Buzáky* Gyula és ifj. *Buzáky* Gyula adtak elő. A négy „bur ur“ kvartettje úgy tetszett, hogy egy számmal meg is kellett toldaniok programjukat. Ezután tánc következett, melyet *Erdélyi* Tóni kitünő bandája mellett jártak. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Dr. Masznyik Mártonné (Lippa) Lakatos Ferenczné (Lippa), Joó Béláné, Szalay Zsigmondné, Garai Sándorné, Körösy Mihályné, Kohn Mórné, Buzáky Gyuláné, Ascher Ferenczné, Sarlot Lajosné, Marquis Miklósné, Kurczer Mórné, Rutkovszky Ferenczné, Szabó Istvánné.

Leányok: Lakatos nővérek, Joó Irén, Kohn Józsa, Szalay nővérek, Körösy Katicza, Garai Ilona, Szabó Mariska, Engelhart Józsa, Mittermayer Hermína.

(=) **Próbabál.** Vig élet volt ma este a Fehér Kereszt nagytermében, hol *Koronell* A. táncztanító rendezte növendékei részére táncpróbáját. Sok szép fiatal leány vett részt ezen

a próbabálon, melyen a kolón növendékei precizzen, ügyesen táncoltak Gyurkovics András zenekarának hangjai mellett. A megjelent leányok névsora a következő:

Téger Margit, Isekutz Anna, Engel Sárika, Orbán Mariska, Neumann nővérek, Péczy Mariska, Puskel nőv., Lóvi Berta, Weisz Gizella, Lux Jolánka, Kenderesy nőv., Fischer Berta, Weisz nőv., Munkácsi Juliska, Vollmann k. a. Vernika Anna, Garonb Róza, Rettenbacher Etelka, Isekutz Mariska, Stern nőv., Czako Etelka, Herman Ibolyka, Téger Donka, Hartner Margit, Hajós Mariska.

(=) Az aradi vas- és fém munkások szak-egylete márczius hó 10-én (szombaton) a városi vendéglő nagytermében világpostával és konfetti-csatával egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti-díj: Személy-jegy előre váltva 1 kor. 20 fill., a pénztárnál 1 kor. 40 fill. Család-jegy (3 személy) előre 2 kor. 40 fill., a pénztárnál 2 kor. 80 fill. Karzat-jegy 30 fill.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Aradon elfogott betörő. A múlt év november 14-én Simonyi János budapesti cipész-mester jó vásárt csinált kinn a vásártéren. Elkelt minden portékája s vígan igyekezett hazafelé feleségével együtt. Midőn a lakásukra értek, a jó vásár fölötti nagy örömeiket alaposan lelohasztotta egy nem várt körülmény. Távollétük ideje alatt ugyanis Nacs József legényük minden értékes dolgot összepakkolt s azal megszökött. Elvitte a szegény cipész megtakarított pénzcskéjét, a felesége arany karékját és még más ékszereit. Ezek az ellopott tárgyak egy zárt szekrényben voltak s hozzájuk Nacs csakis az ajtó felfeszítése után juthatott. Simonyi panaszára a rendőrség csakis körözés folytán tudta kézrekeríteni Nacsát Aradon. Lopás büntette miatt ma vonta felelősségre a budapesti büntető törvényszék Agoraszó bíró elnöke alatt. A vádlott a tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy neki viszonya volt Simonyinéval s együtt elhatározták, hogy megszöknek. E végből pakkolta össze a férj értéktárgyait s készpénzét. A törvényszék azonban nem vette figyelembe ezt a védekezést, amelyet különben maga Simonyiné is felháborodással utasított vissza s elítélte a vádlottat Mózes László védbeszéde után dr. Pataky alügyész vádjára lopás büntette miatt 8 hónapi börtönrre. Az ítélet ellen az összes felek felebbezték.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 3.

Déltőzsde. A buzaárakat mérsékelt, vételkedv gyöngö. Myugodt irányzat mellett 12,000 métermáza került orgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs nyugodt, árpa gyöngö, tengeri szilárd, zab lanyha. Időjárás szeles, hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilsra	7.41—7.42
Buza októberre	7.68—7.69
Rozs áprilsra	6.29—6.30
Rozs októberre	6.41—6.42
Zab áprilsra	4.96—4.97
Tengeri májusra	5.13—5.14
Repcze augusztusra	12.30—12.40

Zárul 4 órakor:

Buza áprilsra	7.42—7.43
Buza októberre	7.69—7.70
Rozs áprilsra	6.29—6.30
Rozs októberre	6.45—6.46
Zab áprilsra	4.99—5.—
Tengeri májusra	5.14—5.15
Repcze augusztusra	12.30—12.40

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	750.80
Magyar hitelrészvény	747.—
Leszámítolóbank részvény	500.—
Rima-Murányi vasmű részvény	627.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	655.—
Közuti vasút	673.0
Városi villamos vasút részvény	342.50

NAPIREND.

Márczius 4. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Kázmér. — Protestáns naptár: Kázmér. — Görög keleti naptár (február 20.): Vajhagyó vasárnap. — A nap két 6 óra 20 perczkor, nyugszik 5 óra 32 perczkor. — A hold két 7 óra 23 perczkor, nyugszik 9 óra 52 perczkor.

Márczius 5. Hétfő. Róm. kath. naptár: Ozséb vértanú. — Protestáns naptár: Ozséb vértanú. — Görög-keleti naptár (február 21.): Timót. — A nap két 6 óra 19 perczkor, nyugszik 5 óra 33 perczkor. — A hold két 7 óra 58 perczkor, nyugszik 11 óra 7 perczkor.

Márczius 4. Az aradi vonósnegyes kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló.) — A világi önszegélyző-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délután 3 órakor. — Az országos vöröskereszt-egyesület aradi választmányának közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház.) — A Viktória takaré- és hitelintézet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az egyesült új-aradzsigmundházi öneöntes tűzoltó-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi polgári lövész-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.) — Az aradi kereskedők körének közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Márczius 5. Körállatorvos választás Világoson. — Világos hegyközség közgyűlése délután 2 órakor. — Az aradi cigányzenészek táncvizsgálma (Kass-vendéglő.)

Kleinoscheeg-Elysée

a Segyobb Fezso

30,000 nyeresmény.

Utolsó főhuzás!

Huzás márczius 14-től április 10-ig.

Főnyeresmény: 1.000,000 korona.

Kisorsoltnak még a következő nagyobb nyeresmények:

1 nyeresmény á	400,000 korona,
1 nyeresmény á	200,000 korona,
1 nyeresmény á	100,000 korona,
1 nyeresmény á	60,000 korona,
1 nyeresmény á	40,000 korona,
2 nyeresmény á	30,000 korona,
3 nyeresmény á	20,000 korona,
20 nyeresmény á	10,000 korona,
50 nyeresmény á	5,000 korona,
400 nyeresmény á	2,000 korona,
720 nyeresmény á	1,000 korona, stb.

A hatodik osztály nyeresményének összege:

9.550,000 korona.

Ajánlok a VI-ik osztályra szóló vétel-sorsjegyeket,

melyek nálam nagy számválasztékban a következő eredeti áron kaphatók:

Egy $\frac{1}{1}$ 6. osztályu sorsjegy	160 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$ 6. osztályu sorsjegy	80 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$ 6. osztályu sorsjegy	40 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$ 6. osztályu sorsjegy	20 kor. — fil.

A hatodik osztályra való megújítás minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt

1900. évi márczius hó 7-ke előtt

eszközleendő

Megújítási árak a hatodik osztályra:

Egy $\frac{1}{1}$ 6. osztályu sorsjegy	24 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$ 6. osztályu sorsjegy	12 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$ 6. osztályu sorsjegy	6 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$ 6. osztályu sorsjegy	3 kor. — fil.

Főnyeresmény:

1.000,000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

30,000 nyeresmény.

Utolsó főhuzás!

Huzás márczius 14-től április 10-ig.

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Buntágyi regény. —

Írta: M. E. Braddon.

Magyarra átdolgozta: Neveesi Jenő.

(28)

(Folytatás.)

Az udvarias pinczér „kimondhatatlan fájdalomra” az ebédrel teljes félórát vártak az előkelő vendégekre.

Midőn a pinczér étkezés közben folytonosan körülöttük lézengett, Carter beszélgetésbe elegyedett vele. Beszél a városról, az esküdt-székről, az ideai pisztráng-halászatról, csak a — gyilkosságról nem. Majd hirtelen Clement-hez fordult:

— Mikor akarja ön a leveleket, Austin ur, befejezni?

Ez volt a jeladás. Clement oda ült a másik asztalhoz és papírt vett elő. Carter meg az imént behozott bort kostólgatta.

— Jó borocska, — mondá, — igen tisztességes borocska. Nem tudja, honnan szerzte gazdája? Nem tudja? Valószínűleg maga fejtette. . . . Töltsön magának, pinczér, s tege az üveget a tűz mellé, a bor kissé hideg. Most jut eszembe, hogy az önök borait egy igen előkelő uriember dicsérte előttem.

— Valóban uram? — mormogta a pinczér, ki szerény távolságban az asztaltól emberségtudó lassúsággal szűrölte a borát.

— Ugy van. Az önök szállodájáról Dunbar Henry ur, a híres bankár, dicsérel emlékezett meg.

A pinczér füleit hegyezte.

— Az igaz, furcsa egy história volt, — mondá Carter. — Töltsön még egy pohárral, pinczér. Az én barátom itt nem él borral s ha ön nem segít, még be is talállok csipni. A Wilmot-ügyben önt is kihallgatták?

— Nem uram, válaszolta a pinczér szolgálatkészen. — Az alkalmazottak közül csak Brigmal főpinczért hallgatták ki. Mintha bizony ő többet tudott volna a dolgról, mint én és Jane Örsze, a szobaleány, akik a csarnokban voltunk, mikor a két uriember idejött.

— Ön tehát mind a kettőt látta?

— Oly tisztán, mint önt, uram. Es nagyon csodálkoztam, midőn megtudtam, hogy akit meggyilkoltak a szolgálta volt.

— Miért csodálkozott ön ezen?

— Mert igazi gentlemannak látszott s még Dunbar urnál is előkelőbb volt öltözve és olyan modorral birt, amely csak uriemberéek sajátja.

— Milyen volt a külseje?

— Halványabb volt Dunbar urnál, karcsubb és nem olyan barna hajú.

— Mást mit vett észre?

— Azt, hogy mikor bejöttek a csarnokba, a meggyilkoltnak mellén hatalmas aranylánczot láttam ragyogni, míg Dunbar ur, akinek kabátja nyitva volt, nem hordott lánczot.

— Nos, mit akar ezzel mondani?

— Azt uram, hogy mikor Dunbar ur a székesegyházból visszatért, a másiknak az aranyláncza ő rajta volt.

— Nem csatlakozik ön?

— Nem uram, meg is esküszöm reá. Ugyanaz a sötét sárga színű volt, amely a másikon olyanannyira feltűnt nekem. Csak aztán jutottak e dolgok eszembe s megvallom, nagyon furcsáknak tartom azokat.

— Tud e még valamit?

— Semmit. Kivéve, hogy Brigmal főpinczér a kihallgatás után néhány héttel később kiszalasztotta, hogy Dunbar ur akkor, midőn Wilmot Józsefet oly soká várta, szekrényét kikaparta nyitni s akárhogy kereste is, az igazi kulcsra nem birt ráakadni.

— Nyilván meg volt zavarodva és keze remegett, ugye? — kérdezte Carter.

— Nem uram. Mint Brigmal állítja, Dunbar oly higgadtan látszott, mintha merő vasból lett volna. Hanem valóságos örökkévalóságig próbálgatta a kulcsokat, míg ráakadt az igazira.

— Ez igazán különös, — jegyezte meg Carter.

— Reményem uram, nem gondol rosszat a felől, amit beszéltem, — mondá a pinczér sebesen. — Nem akarnék távolról sem valami gyanúsítót mondani Dunbar ur ellen.

A titkos rendőr megnyugtatta a megijedt pinczért.

— Tőlem semmit sem tartson, — mondá. A pinczér megnyugtatta távozott, miután az asztalt szépen letakarította.

Mikor a fecsegő pinczér eltávozott a szobából, Carter szinte ujjongva mondta Clementnek: — Azt hiszem megcsiptem az én barátomat. Maudesley hatalmas urát!

— Megcsipte? De hogyan? Ez az aranylánczos história nagyon érthetetlen és izetlen dolog. Mit csinált volna Dunbar Henry a Wilmot óralánczával?

— A kérdés nagyon helyesen van feltéve. Mit is csinált volna Dunbar a Wilmot lánczával? Ez az első kérdés. Es Wilmot lánya miért áll olyan szorongó védelmezési vágygyal Dunbar elé azóta, hogy először látta? Ez a második kérdés. Feleljen ezekre, ha tud.

Clement bámulva nézett Carterre, aki diadalmos nevetést hallatott.

— Bizza csak rám az egészet s maradjon úgy, amint megalkudtunk: tétlen nézőnek. Kifirtatjuk a dolgot elejétől-végig, ha lehet bizni az előjelekben. Tudja-e, mittevő lesznek holnap?

— Majd megmondja.

— Azt teszem, hogy a gyilkosság színhelyének közelében a vizet kiiszapolatom s szeretném látni, nem fogunk-e ráakadni arra a ruhára, melyet a meggyilkoltról lehuztak.

Néhány percczel később Clement levelet írt anyjának, melyben megemlítette neki röviden a történeteket.

Mikor a postahivatalból visszatért, a holdvilág mellett egy alakot látott, aki rendkívül hasonlított Wilmot Margitra. Azt hitte, hogy káprázat lepte meg. Mit keresne Margit Winchesterben? De mégsem állhatta meg, hogy utána ne kiáltson:

— Wilmot kisasszony! . . . Margit!

A női alak hirtelen elfordult, majd mint egy megriadt özike iramodott a legközelebbi utcászarok felé, ahol befordult és eltűnt a kutató szemei elől.

Clement visszatért a szállodába és ágyában is folyton a jelenséggel tételődött, amit nem tudott magának megmagyarázni.

Másnap délelőtt 9 óra tájban Carter eltávozott a szállodából, hogy a vizet kiiszapoltassa. Clement Austin tizenegy órakor találkozott vele a székesegyház egyik oldalkapujában.

A felfogadott munkások lázas igyekezettel kutatták vaskampókkal és ásókkal a víz medrét.

Rozsdás vasdarabok s egyéb töredékek, hinár stb. kerültek napfényre és dobattak a folyócska két partjára.

Már-már elvesztették a reményt, midőn az est beállott. A rendőr kérésére azonban néhány szuroklálya fényénél tovább folytatták a kutatást. Fáradozásuknak most nagyobb eredménye lett.

A legmélyebb lyukak (gyikéből egy hinárral körülfont csomagot huztak ki, melyet a patkányok már jól megmarogattak.

Carter az iszapos csomagot a kosárba gyömöszölte s fülét karjára fűzte.

— Ezt magammal viszem a szállodába. Ott nagyobb világosság mellett könnyebben megvizsgálhatom.

Kifizette a munkásokat, akik egész napon át dolgoztak s gyorsan visszatért Clementtel a szállására. A munkásokra felügyelő rendőr elkísérte őket.

Nyolcztat ütött az óra, mikor hárman a szállodába értek. Clementnek úgy tűnt fel, hogy a gyilkosság színhelyéhez közel, a sűrű fák között, ismét látta azt a Margithoz hasonló fekete ruhás női alakot, de a sötétben nem tudta felismerni, utóbb azt hitte, ismét a szeme káprázott.

Bezárkóztak a szobába.

A csomag legkitűnőbb része egy posztókabát volt, melyet a vizipatkány éles foga foszlányokra mart szét.

A kabátban belül mellény volt, mely péppé lágult s egy ing, mely valamikor fehér lehetett. A gyorsan innen belül egy flaneling volt, melyből vagy tizenkét nehéz kő esett ki.

Carter a kabátot, köveket és mellényt a kosárba dobta s a két inget a törülközők közé téve, azon volt, hogy azok mielőbb megszáradjanak. Majd elkülte a rendőrt.

— Mára nincs többé önre szükségem, — mondá.

— Tehát az egész napi munka haszontalannak bizonyult? — kérde Clement.

Carter nevetett.

— Csak talán nem gondolja, hogy elárulok valamit ennek a csacska rendőrnek, hogy dugába döntse fecsegésével a tervünket!

— Tehát közeledtünk egy kissé célunkhoz? — Hogy közeledtünk-e A végére juttatott bennünket!

Ezzel Clement felé nyujva a nedves inget, egy bizonyos pontra mutatott.

— Minek olvassa ezt? — kérdezte diadalittasan.

Austin remegve olvasta: DUNBAR HENRY.

— Most már minden világos ön előtt, nemde? A ruhák ez okból huzták le és sülyesztették a folyóba, ott a hol legmélyebb; az óra s óraláncz ez okból cseréltek gazdát; a hazatérő urnak ezért volt szüksége hosszabb időre, míg azt a kulcsot meglelte, mely egyedül illett a szekrénykébe. Felfogja már most, miért vonakodott folyton Margitot magánál elfogadni az a férfi, ki Maudesleyben lakik s hogy a leány, miután megjáta, az üldözés és vád elől akarta őt oltalmazni? Midőn önnek azt mondta, hogy Dunbar Henry ártatlan az atyján elkövetett gyilkosságban — csak igazat beszélt: a meggyilkolt Dunbar Henry volt s az, aki meggyilkolta, az.

Clement nem hallott többet. A vér fejébe tódult, visszatántorodott s egy székre dőlve, kis hija, hogy el nem ájult.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. sz. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.57
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	7.15	Személyvonat reggel	8.46
Vegyesvonat délután	4.16	Vegyesvonat este	7.49
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. reg	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Vasárnap, 1900. évi március hó 4-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árákkal:

A zsidó honvéd.

Eredeti énekes színmű 3 felvonásban. Írta: Lukácsy Sándor. Zenéjét szerző: Káldy Gyula.

SZEMÉLYEK:

Steinberger . Bács Károly.	Ehrlich Mezei Péter.
Eszter, leánya Tájékerti B.	Blind (vak) Gáthi K.
Anna asszony Bácsné.	Durst Iczig Hegyessi Gy.
Dávid, fia Pethes Imre.	Marcza Harmath J.
Laura, leánya Szép Olga.	Stael, biztos Czako V.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlet 140. sz. Páros.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

Az üdvöske.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. Duru és H. Chivot. Fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Audran Edmund

SZEMÉLYEK:

Loran Hegyessi Gy.	Pippo Pintér Imre.
Rocco, bérlet Czako V.	Bettina Rédei Szidi.

Kezdete 7 órakor.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes cellodin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságú nagyított mellkép **30** korona,
6 darab mignon-fénykép **4** korona,
6 darab vizit-fénykép **6** korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

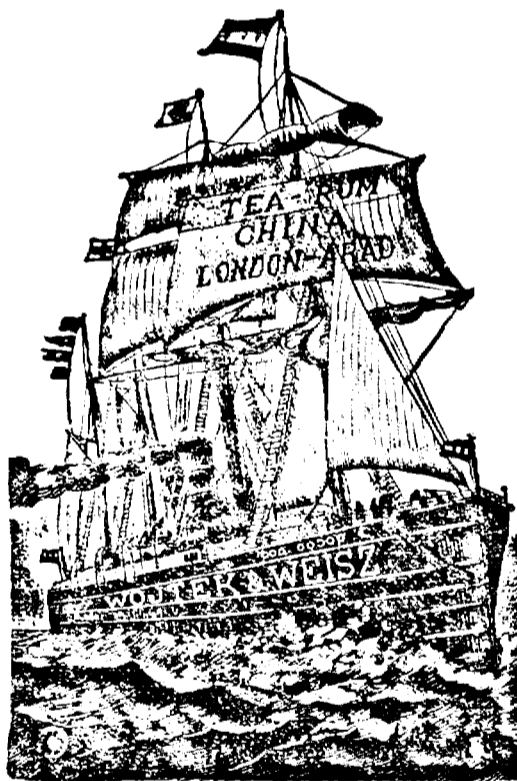
Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,

fényképész. Templom-utca, Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett

Megérkezett!

Megérkezett!

Megérkezett!

A legjobb minőségű

OROSZ ES CHINAI TEA

eredeti csomagolásban és kimerve

kilója 10 koronától 36 koronáig.

TÖREDÉK TEA

kilója 8 korona.

Valódi jamaikai és belföldi rumok

literje 2 koronától 7 korona 40 fillérig üveggel együtt, üres üvegek a beszámított árban visszafogadtatnak.

VOJTEK és WEISZ

tea és rum nagykereskedése

ARADON.

Olcsó amortisationalis pénzkölcsönök.

A n. t. földbirtokok és aradbelvárosi háztulajdonosok figyelmébe ajánlom, miszerint általam a legmagasabb értékarányig nagyon előnyös feltételek mellett juthatnak

olcsó törlesztéses kölcsönhöz 15-50 évi amortizációra.

Előre semmi díjat nem számítok, régebbi tartozásokat convertálok, u. sz. kívánatra a bekebelezés költségeit is előlegezem.

Midőn hivatkozom arra, hogy több év óta nagyon számos kölcsönvevőnek igényeit azoknak legnagyobb megelégedésére elégítettem ki, kérem tisztelettel a n. t. földbirtokok és háztulajdonosokat, miszerint Önön maguk érdekében ügyeikkel teljes bizalommal forduljanak hozzám.

A kölcsönök 4%, 4½ és 5%-os kamatozásúak.

Daczára a jelenlegi rossz pénzügyi viszonyoknak, az általam eszközölt kölcsönök igen előnyösek.

SZÜCS F. VILMOS

INGATLAN ÉS FÖLDHITEL KÖLCSÖN INTÉZETE
ARADON, Fő-ut 5. szám, a Széchenyi malom átellenében.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és halhólyag, az egyedül legbiztosabb legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerio. tucztája frt 5.— 4.— és frt 5.—.

Női óvszerek 1. Hesse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50. dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

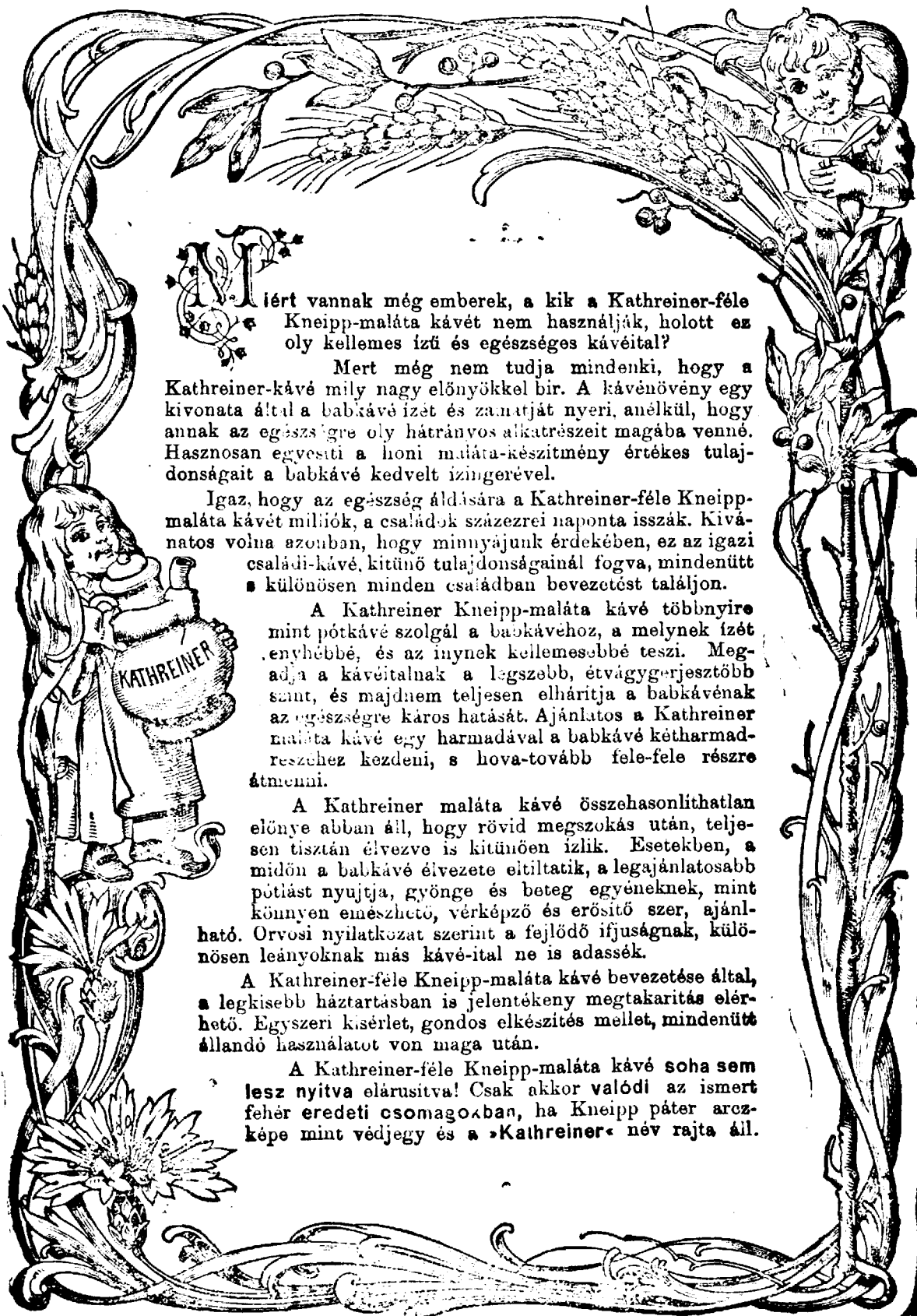
Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drója frt 2.50. Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utónevét mellett vagy a pénz előleges bekládése után

J. REIF,
Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiénia specialista cég. 1860

ki e hirdetésre hivatkozik!

Névert vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávénövény egy kivonata által a babkávé ízét és zamatját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkotórészeit magába venné. Hasznosan egyesíti a honi maláta-készítmény értékes tulajdonságait a babkávé kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kíváncsi volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé, kitűnő tulajdonságainál fogva, mindenütt különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-maláta kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az íznek kellemesebbé teszi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a babkávének az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner maláta kávé egy harmadával a babkávé kétharmad részéhez kezdeni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner maláta kávé összehasonlíthatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Esetekben, a midőn a babkávé élvezete eltiltatik, a legajánlatosabb pótiást nyújtja, gyöngé és beteg egyéneknek, mint könnyen emészhető, vérképző és erősítő szer, ajánlható. Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjúságnak, különösen leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakarítás elérhető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellett, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé soha sem lesz nyitva elárúsítva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagolásban, ha Kneipp páter arczképe mint védjegy és a »Kathreiner« név rajta áll.

A híres Haldek-féle Elit-magvak

u. m. 95% csirakéességű

Oberndorfi répamag

99½% tisztaságu

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ó cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A cég aradi képviselője:

Schenk Soma ur

51 Arad, Forray-utca.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

Ékszertárgyak

1900. évi márczius 7-én,

ingóságok

1900. évi márczius 8-án,

délelőtt 8 órakor a tekintetes város kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1899. decz. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbítottak, legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adani.

Weisz Dávid.

Olcsó kerítések!

211
HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítés gyára

Budapestben, VIII. kerület, Üllői-ut 48. sz.

Gyárt és szállít: gép- és kézi sodronyfonatokat, tüskés sodrony, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrövidőket, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból: egyszerűen díszes virágú- és gyepkerítéseket és favédő-kosarakat. Továbbá föld- és kavicsrostákat; szőlőbogyó-rostákat, magtárolak-rostályokat; ökörszálkosarakat; szikrafogókat; gabonaválasztó-hengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronykopánnyal való ellátását. Rostasztókat és fonatokat szelőlőrostákba.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen. • Jutányos és pontos kiszolgálás.

Mária-Czelli gyomor-cseppek

KITŰNŐ HATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Nélkülözhetlen, régóta hírneves házi szer étvágytalanságnál, gyomorgyöngéségnél, kellemetlen szaga lélektelvéteknél, vérszegénységénél, izony és hányingerekénél, gyomorgöreséknél, székkenyvedések és szorulásoknál.

Ugyazint főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknél a Mária-Czelli gyomor-cseppek sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közörséges palack ára használati utasítással 40 kr., kétszeres palack ára 70 kr.

Brády Károly Gyógyszertára a „Magyar Királyság”

Bécs, I. Fleischmarkt 1.
Főraktár: Török József Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12.
Továbbá az összes Gyógyszertárakban. 2421

ROSENBLÜH H. és TÁRSA ARAD, Szabadság-tér 19.

Ujdonságaink tavaszi kelmékben

dus választékban megérkeztek.
Mintákat vidékre bérmentve küldünk.

Szőnyeg, függöny, paplan, matracok a legjobb minőségben és nagy választékban kaphatók

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
ARAD.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
ARAD.
Vászon és asztalneműk, törülközők, damasztok, menyasszónyi kelmények szőlő kivételben és dus választékban állandóan raktáron vannak.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
ARAD.
Fegyűzők, kötött gyermek-, női és férfi harisnyáinkat dacára a folytonos áremelkedéseknek előnyös vételekkel továbbra is régi árjegyzékünk szerinti árusítjuk.

Prágai glace női kesztyűk három gombbal, párja 85 kr.
Valódi Carlsbadi női glace kesztyűk 4 gombbal, párja 95 kr.

Rosenblüh H. és Társa ARAD.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész

Sterilizált gyermekek tej

gyógy- és pasteurizált tej termelése

ARADON,

Batthyányi és Kossuth-u. sarkán.

Telefon szám 286.

Sterilizált gyermekek tej. A legjobb gyermektápszer, nélkülözhetetlen oly anyáknak, a kik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálhatják. A csecsemő korának megfelelően hígítva. Teljesen bakterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag, legméltóan lezárt külön palackokban, sterilizálva, egyszerű táplálásra szolgál.

1. számú	1-8	napos	gyermeknek	1 napi adag	8 palack	48 fill.	1 palack	7 fill.
2. "	8-30	"	"	1 "	8 "	80 "	1 "	8 "
3. "	30-90	"	"	1 "	7 "	60 "	1 "	10 "
4. "	90-180	"	"	1 "	6 "	64 "	1 "	12 "
5. "	180-több	"	"	1 "	6 "	70 "	1 "	14 "

Pasteurizált tej. Minden kórokozó csiráktól mentes, kitűnő minőségű tiszta tej, közönséges használatra. 1 liter 28., 1/2 liter 16., fillér.

Gyomorbetegek részére könnyen emészthető tej. Pasteurizálva felforraltatás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fill., 1/2 liter 34 fill.

Tüdőbajosok részére való tej. A betegek zsírváladékát pótló rendkívül tápláló erejű tej pasteurizálva, felforraltatás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fill. 1/2 liter 34 fill.

Édes savó. Gyomor és tüdőbetegek részére sterilizálva. 1 liter 24 fill., 1/2 liter 16 fill.
Diabetikus betegek részére való tej. Cukor nélküli tej sterilizálva. 1 liter 1 korona., 1/2 liter 1/2 korona.

Azonfelül megrendelésre készíttetik minden a gyógyászatban előforduló Ggyógytejt mint Kephir, Tropon, Somatose stb. tej mérsékelt áron és pontosan készítve.

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1900. évi márczius hó 6-án d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1899. évi december hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni u. m.:

15473 16106 16724 17045 17192 17252 17334 17385 17555
17617 17654 17741 18090 18091 18272 18398 18620 18774
18873 18911 18925 19120 19632 19926 19958 19976 162
369 696 814 898 977 1047 1120 1253 1305 1459 1680 1681
1687 1864 1978 1998 2018 2100 2428 2440 2762 2896
3156 3327 3338 3561 3653 3668 3706 3760 3778 3816 3887
3989 3991 4092 4117 4128 4146 4156 4165 4452 4483 4555
4589 4595 4692 4722 4932 4937 4961 4969 4988 5109 5145
5152 5182 5284 5360 5375 5383 5438 5439 5448 5458 5462
5489 5505 5528 5535 5598 5630 5639 5646 5647 5648 5649
5669 5692 5720 5729 5759 5801 5810 5813 5818 5828 6407
6408 6415 6424 és 6458, mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívotnak.

Arad, 1900. évi február hó 17-én.

Az igazgatóság.

*Elsőrendű
házi gyártmány.*

*Mégis csak legjobb
a mindenütt kap-
ható*

Fiumei

1867

Csokoládé

és Cacao.

Huzás már holnapután.

MARCIUS 6-AN

VISSZAVONHATATLAN
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVARA RENDEZETT.

NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK

100,000 KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ERTEKŰ NYEREMÉNYEK, MELEK
20%
LEVONÁSAVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

Valódi gyapju szövetek

1900. tavaszi és
nyári idényre.

Egy vég 3.10 méter hosz-
szu, teljes uriöltöny ka-
bát, nadrág és mellényre }
6.50 frt finom
7.50 frt finomabb
8.50 frt legfinomabb.

Egy vég fekete kamgarn legfinomabb minőségű szalon öltönyre 10 frt.
Továbbá felöltő, kabát és nadrág szövetek vannak raktáron, rendkívül
olcsó árban. — Megrendelésnél elegendő a méretek, szin és ár megadása.
Meg nem felelő árut becsereplünk, vagy a pénzt vissza adjuk.

Weisz Jakab és Társa • posztó gyári raktár

Budapest, József-körut 31/a.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.
1703—1900. k. h.

Hirdetmény.

Ámbar a sertésvész esetek Ma-
gyarország területén utóbbi időben
lényegesen kevesbedtek mindazon-
által épen a beuegség tovaerjedé-
sének megatlása céljából a nagy-
méltóságú földmívelési magy. kir.
miniszterium 4693/1900 sz. magas
rendelete alapján felhivom a sertést

tartó gazdákat, hogy a sertések
megbetegedését, vagy elhullását a
hatóságnál saját érdekükben je-
lentsék be, mert az képezi a beteg-
ség tovaerjedése meggatlásának
legsikeresebb módját, ha a beteg-
ség ellen szolgáló óvintézkedések
akkor tételnek meg amikor a be-
tegség még csak csirájában van.

Arad 1900 február 14.

Sarlot
főkapitány.

Igen sok külföldi, francia, angol és német
szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek
részére csóhántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj hasz-
nálata orvosilag javasolva van, a legcélszerűbb
és legjobb a

**SANTAL-
EGGER**

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai
Santal-olajból készült és az orvos urak által ren-
deltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr. postán bérmentve,
a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr.,
2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr. 208

Gyógyszertár a Nádorhoz,

Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

**Néikülözhetetlen házi gyógyszer
minden családnál!**

**Pserhofer J.
VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI**

Évtizedek óta vannak terjedve az egész világon a
kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer
hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajok-
nál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek a jegeinek
következményei, mint pld. zavar az epetartó szan,
májfájdalmak, szóhántalmak, kólika, ar nyó: stb.

Vértisztító hatáskuknál fogva kiválóan jó hatást gya-
korolnak vérezegénység esetében s az ebből származó
bajoknál, mint ideges fejfájás, ágszor stb. E vértisztító
labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdal-
mat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel
bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tekercs, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.

A pénz előzetes beküldése után
bérmentve:

1 tekercs	1 frt 25 kr.
2 tekercs	2 frt 30 kr.
3 tekercs	3 frt 35 kr.
10 tekercs	9 frt 20 kr.

Egyedül készítő és szétküldő főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségükül fogva a labdacso a legkülönbözőbb
alkatokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki
csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s
csak azok valódiak, amelyek dobozaik fedelén piros
szinben „Pserhofer” kézírása látható.

**Néikülözhetetlen házi gyógyszer
minden családnál!**

Speczialista SÉRV-KÖTŐKBEK.

A Keleti-féle cs. és kir szab. sérvkötő a legtökéletesebb ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Áraki:
egyoldalu 6 frt.
ketoldalú 12 frt.

Gyáramban (alapított 1878.) készülnek ezenkívül: mulabak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, háskötők, görsehrharisnyák és mindenféle gummiárúk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. mű- és orvos sebészeti kötöszert-gyáros

BUDAPESTEN, IV. Koronaherczeg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2791

A fogak legkitünőbb óvszere:

a régóta fényes sikerrel használt

D. Rob. Greensill-féle szájviz!

Eredetisége ezen védjegyről megismerhető.

Egy üveg ára 80 fillér.

Kapható minden gyógyszerár, drogueria és illatszer-kereskedésben. 54

Főraktár: Dankovszky Istvánnál Budapest, V., Wurm-utca 3.

Kristály műjég.

Tájékoztatásunk végett és a t. magánfogyasztók saját érdekében van szerencsénk tudatni, hogy

műjégre

való előjegyzéseket csak a

folyó márczius hó végéig

fogadhatunk el, mivel az ideai gyártás mennyiségileg nem lesz képes az igényeket kielégíteni, tehát **csak a korábban jelentkezők** lesznek figyelembe vehetők.

Előjegyezni lehet:

Dürr Gusztáv	Kohn József	Révész Nándor
Fejér Gyula	Lázár Gyula	Szauer Adolf
Gebhart J. és fia	Nagy Farkas	Steinitzer N.

czégeknel és az A. Cs. E. V. palotában II. em. 19. ajtó.

Telefon szám 82.

Aradi és csanádi egyesült vasutak kristály műjéggyára.

872

Bor.

1-4 éves homoki ó-schiller vagy fehér bor erősség és év szerint 100 literenként 22-24-28-32 frt. Uj bor (fejtve) minőség szerint 16-18-20-24-28 frt. Tessék „Borárjegyzék” kéri. Rendelő hordót is kaphat, mely beszerzési áron szánittatik föl s ugyanily áron 6 heten belül bérmentve, utánvét nélkül, sértetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postautalványon át lesz küldve. A rendelő nyugodt lehet, hogy eredeti, tiszta minőségű borhoz juttatom; erről jó hírnevem nyújt kezességét. Borüzlethez 20-40.000 frttal 12-14% jövedelem biztosítása mellett társ keresztek.

Lasponya ojtványok.

Gyümölcse ép oly értékes, mint a birse s fája ugyanolyan áron adatik el.

Nemes eperfa-ojtvány

Kitűnő piros, fehér és kék fajokban, 8 láb magasán ojtva, 2-3-4-5 éves, igen erős csemotó, erősség szerint 80 krtól 80 krig, 10 frt vételnél 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék.

Birs-ojtványok.

Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugáli, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Fája igénytelen, betegsége és elleneségtől egyaránt mentes. Vannak rendeléim, kik ezer számsra ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokig áll, magas áron értékesíthető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az opernál.

Spanyol meggy, fekete.

[Pándi vagy kőrösi meggy.] Termékenységét előmozdítandó háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatólag permetezzük, bőven fog teremni. Fája egészséges, gyümölcse rendkívül kereszt, mert befőzése legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az opernál.

Diófa.

A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belső és könnyű törű, 2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az opernál.

Minden másféle nemes gyümölcsfák,

nevesetesen kőrtő, alma, szilva, ősi és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szalid gesztenye, lasponya magas derekú és törpe állásukban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok

2-3-4-5 éves életkorú példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-3-7-10-15 krajcár áron.

Mindenféle vadoncok

erősség szerint 5 forint 85 krajcártól 19 forintig eszrekiat.

Kerti eszközök.

Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült horolók (sarabolók), szőlő állítók, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemű és ojtó kések, ezenfelül jelfa és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzék küld:
Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-szappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy doboz 70 kr. Kitűnő és valódi **Epszappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására ezrek mennek **Karlsbadba** holott ezt a szert itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellősebb szer, különösen gyermekeknel, kik a keserű chinint mások bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle Chininezukorka és Chininesokoládé** melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1889-ben Fiumében pályá díjjal koszoruzott. Értékelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay Vasaschinabora,** mely saját termései menési edes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható:
ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában **Arad, Szabadság-tér.**
Budapestben: **Török József és dr. Egger Leo „Nádor”** gyógyszer-táraiban, valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Borosjenői takarékpénztár részvénytársaság.

855—1900. p. m.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék. Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezők magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiségét kizárólag gubótermelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbizottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérjével, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérjével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérjével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettni.

Aradon, 1899. évi január hó 9

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Tartozik.

Záró-mérleg.

Követel.

Fő-könyvi lapsz.	Vagyonneme	Érték		Fő-könyvi lapsz.	Vagyonneme	Érték	
		frt	kr.			frt	kr.
95	Pénztár számlán			80	Részvénytőke		60000
135	Váltó számlán:			76	Rendes tartalékalapszámlán		
	Váltók a tárczában... ..	130413	70		állomány	12000	
	„ visszleszámitolásban	77153			f. évi 5% kamat	600	*12600
107	Jelzálog kölcs. kötvényekre			94	Kétes köv. tartalék alapja		259 04
72	Értékpapír számlán:			110	Visszleszámitolás		77153
	letéti értékpapír... ..	4980		133	Takarék betétek		62232 81
	saját	250		128	Folyó számlán		2596 71
67	Ingatlan (intézeti ház)... ..			24	M. kir. adóhivatal... ..		137 25
90	Giro-számlán az Osztr. M.			25	Átmeneti kamatok		1811 50
	Banknál		150		Ki nem fizetett osztalék ...		106 80
97	Első M. ált. bizt. (kerületi			92	Letéti számlán... ..		4980
	ügynökség)		695 19	113	Különféle adósok és hitele-		
132	Előleg számlán... ..		728		zők		1355 77
				134	Függő tételek számláján... ..		
					1898. évi nyeresemény át-		425 15
					hozat	166 78	
					f. évi tiszta nyeresemény	6435 24	6602 02
			230260 05				230260 05

*) Az idei dotációval frt 1324352-re emelkedik.

Borosjenő, 1899. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Stark Ede, s. k.
pénztáros.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
igazgatósági tag.

Sozanski Mihály, s. k.

Fejér György, s. k.
igazgatósági tag.

Schreyer Jakab, s. k.
igazgatósági tag.

Blau Dávid, s. k.
igazgatósági tag.

Dr. Téglássy Gábor, s. k.
igazgatósági tag.

Löwy Márkusz, s. k.
igazgatósági tag.

Megvizsgáltuk és a könyvekkel megegyezőnek találtuk.

Borosjenő, 1900. évi február hó 8-án.

A felügyelő-bizottság:

Frisch József, s. k.
fel. biz. tag.

Révész Nándor, s. k.
fel. biz. elnök.

Gherba György, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Löwinger Ignác, s. k.
fel. biz. tag.

A Borosjenői takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Megbízásunknak megfelelően, a Borosjenői Takarékpénztár r. t. ügyvezetését és könyvelését a lefolyt év alatt ellenőriztük és vizsgáltuk, valamint a Záró-mérleg, Veszteség és Nyereség számlát a könyvekkel és értékálladékokkal összehasonlítottuk. Ugy az ügykezelésben, mint szintén a könyvelésben lelkiismeretes működést és pontosságot találtunk.

Az igazgatóság által előterjesztett Mérleget és Nyereség és Veszteség számlát helyesnek és a könyvekkel pontosan megegyezőnek találtuk és úgy az

1898. évről áthozott 166 frt 78 kr.

valamint a lefolyt 1899. évi 6435 frt 24 kr. tiszta nyereség hováfordítása és felosztása tekintetében tett indítványát helyeseljük és elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük, hogy az igazgatóságnak, valamint a tisztelettel alulírott felügyelő-bizottságnak a szokásos felmentést megadni sziveskedjék.

Borosjenőn, 1900. évi február hó 8-án.

A felügyelő-bizottság:

Frisch József, s. k.
fel. biz. tag.

Révész Nándor, s. k.,
fel. biz. elnök.

Gherba György, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Löwinger Ignác, s. k.
fel. biz. tag.

Arad szab. kir. városi kap. hiv.

2535—1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a. kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által a 54186—1881. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a ház, kert, szőlő és föld tulajdonosokat, valamint azok bérőit, hogy udvaraik, kertjük, szőlőjük és földeiken levő gyümölcs- és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrtket folyó évi április hó 5-ig leszedessék és azokat tűzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégetessék; tavasz és nyár folyamán mutatkozó hernyók és hernyó hálók szintén leszedendők és elégetendők.

Különös figyelem fordítandó továbbá a cserebogaraknak — úgy kifejllett bogár, mint pajor alakjában — szorgos irtására. A hivatkozott szabályrendelet értelmében köteles a tulajdonos vagy bérő azon szomszédját, ki a hernyózást a fenti módon nem eszközöli, a kapitányi hivatalnak bejelenteni.

Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a hernyózást mulasztók az érintett szabályrendelet 4-ik szakasza értelmében azonfelül, hogy a munkálat költségére hivatalból elrendeltetik, 25 frtig, azon szomszéd pedig, ki a bejelentést sem teljesíti 10 frtig terjedhető pénzbírsággal fog büntettni.

Ezzel kapcsolatban a kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kimérését a lakosság különös figyelmébe ajánlom.

Arad, 1900. évi febr. hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Patkányirtó

(Immisch Felix Dollitzsch.)

A legjobb szer patkányok és egerek kipusztítására. Emberekre és háziállatokra teljesen kártékony.

818 Kapható 1 kor. 20 filléres és 60 filléres csomagokban

TÁBOR GYULA gyógyszer-tárában,
Pécskai-ut 17. szám alatt.

Használt és új ajtók, ablakok,

méret után, teljesen felvasalva, befalazáshoz készen, olcsón kaphatók

EISLER ARMIN építőasztalosnál

Budapest, V., Lipót-körút 3.

31

114—1900. g. n.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1900. évben eszközendő kövezési munkák, és a külvárosi utak megkavicsolása iránt folyó év márczius hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a nagykörútnak részben való kikövezésére 1201 kor. 22 fill.

2. A külvárosi utak megkavicsolására nézve 4266 korona.

Bánatpé., zül. leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bannompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési-feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900 évi febr. hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay
aljegyző.

VÁLLALAT SZIKVIZGYÁRAK TELJES BERENDEZÉSÉRE.

D. WÄGNER ÉS TÁRSAI

Egyesült gyárak

Mint Beteti Társaság
BUDAPEST.

Gar és Iroda: IX., TINÓDY-UTCZA 3,
a Gizella-malom mögött.

Fick: **BÉCS.**
XVIII., Schopenhauerstrasse 45

ARJEGYZÉK INGYENES BÉRMENŰVE
SYPHONOK
SZAMOS KITÜNTETÉS
TELEFON FOLYÉKONY SZENSÁV

JÉGSZEKRÉNYEK, SÖRKIMÉRŐ KÉSZÜLEK és PINGZEFELSZERELÉSI GYIKKEK

Tyukszem,

szemölcs, bütyök és mindenféle bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad. Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatású Anagallin-ért, mely a régi kinzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sikeresen megszabadított. El nem mulasztatom az Ön igazán kitünő szerét a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szelle Józsefné.

A párlat és londoni hygienikus kiállításon kitünő készítményelért, nagy aranyéremmel, díszoklevéllel és érdemkeresztel kitüntetve. Kapható egyedül a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára

Aradon, Andrásy-tér 22.

A megyeházzal szemben.

Hová? Hová?

Hová máshova, mint Garai Sándor

„Fiume“ kávéházába!

Szabadság-tér, Domány-palota,

mely ugyszólva az egyedüli, minden kényelemmel és a modern igényeknek megfelelően berendezett kávéház Aradon.

Családi asztalok!

Kitünő angol billiárdok!

Pompás füstmentes levegő!

Tiszta valódi Dományi, Palugyai, Villányi és Segesvári-féle fehér- és vörös borok, liquörök, magyar és francia pezsgők, valamint a legjobb kávéházi italok, pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Előkelő családok szórakozási helye.

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használata mellett, üvegje **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **A. Bartilla's Erben**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok fejjelentői **161** díjaztatnak. — Kapható **Aradon: Rozsnyay Mátyás** gyógyszer-tárában, Szabadság-tér. 2427

Jzzó harisnyák

(Auer-hálók)

azonnal használhatók, minden égőre alkalmazhatók, **10 darab 3 frt.**, **100 darab 22 frt.** Bérmentve hához szállítva, jótállás mellett, utánvétellel.

Teljes készülékeket (égő, harisnya, cylinder), **10 darabonként 7 frt 20 kr**ért szállít a

Glühstrumpf-Fabrik
„**Brillant**“
Berlin, W. 9. Linkstrasse.

Lakhely változás miatt
10 hordó
hamisítatlan ó-bor
igen jutányosan
eladó,
17-18 frt.

Bővebbet Deutsch A.-nál, Eöt-vös-utca 17. szám. 819

Tégla eladás.

Tetszésszerű mennyiségben,
igen jól kiégetett

tégla

alulirotnál kapható.

A téglatelep a kurtiesi országot mentén, a vasuti pályaudvar közelében van.

KIRLE ANTAL,

Flórián-utca 6b. sz. 873

Egy a jegyzői teendőkből

tökéletesen jártas, szép írásu és a román nyelvet is beszélő, lehetőleg vizsgázott

segédjegyző

évi 1000 korona fizetés mellett, ellátás nélkül

alkalmazást nyerhet.

Nőtleneknek a község-házánál szabad lakás.

Simánd, febr. 28.

Rajla Márton,
községi jegyző.

BRASSAY TESTVÉREK

derékfűzők nagyraktára

ARADON, Forray-utca.

Ajánlják a tavaszi idényre

drill, áttört, battiszt, csipke, selyem, Masztik és Köper

fűzőjeit.

A raktár tulhalmozottsága folytán rövid fűzők félárban adának el.

A tavaszi és nyári idényre

megérkeztek a legujabb fűzőnek való szövetek, melynek szives megtekintésére felhívjuk a nagyérdemű hölgyközönséget.

Fűzők javítását és tisztítását elvállaljuk.

Tisztelettel

BRASSAY TESTVÉREK.

Rozs szalma

hosszu szálu, igen szép,

több ezer kéve

kapható 851

Kaufmann Ignátznál,

Pankotán.

Az aradi „Széchenyi“ Gőzmalom részv. társ. a f. 1900. évben az aradi főrabbi hivatal különös felügyelete alatt

husvéti liszt

חמץ מצח

gyárt, mit azon megjegyzéshez hozunk a t. érdeklődő közönség tudomására, hogy fenyegetett úgy közvetlen malmunkban mint **May K. és fia** aradon czégnél megrendelhető.

Aradi „Széchenyi“ gőzmalom részv. társ. (án há-

HOFFMANN SÁNDOR

DIVATÁRUHÁZA

ARADON, Atzél Péter-utca (Szinház-épület.)

Üzletemet ugyancsak a szinházépületben levő

SAROK-HELYISÉGBE

helyeztem át. Eddigi helyiségem berendezéssel vagy anélkül azonnal **kiadó.**

LEGUJABB INGBLOUSOK MEGÉRKEZTEK.

Prágai bőrkeztük csak 95 kr. párja.

Hoffmann Sándor

ARAD, Szinházépület.